

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:
BENEDEK MIHÁLY alezredes

Segéd-szerkesztő:
Dr. Bányai László százados

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest,
II, Fő-utca 71. Telefon: 153-079

Előfizetési ára:
Egész évre 24 pengő, félévre 12 pengő.
Postatakarékpénztári csekk számla: 25.842.

Megjelenik:
minden hónap 1-én
és 15-én.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Hírek.

Tombolnak, burjánzanak és fültől-fülig száguldanak a hírek. Nem azok, amiket a rádió, meg az ujság közöl, mert ezek igazak, tehát nem érdekesek.

Ami igaz, rendszerint nem olyan izgalmas, mint ami nem igaz. Ami igaz, nem elég szenzációs, amint a vérbeli nyugtalanító és izgató híreket nálunk nevezik.

Elhiszünk mindent válogatás nélkül, amint a szamar sem finnyás a szemétdombon. Megezik minden gazt. A mi hírgyomrunk is befogad minden dudvát, csak csiklandós legyen. Minél valószínűlebb, minél vadabb, annál könnyebben hiszünk neki.

Úgy megtanultuk a suttogást, mintha mindig a gyóntatószék előtt térdepelnénk. Ismerünk szűkebb társaságot, ahol tíz pengő büntetést fizet az a tag, aki a napi szenzációs hírt nem tudja szállítani, mert ezt is úgy rendelik meg és szállítják, mint a cipőkrémet. Aki a tanyáról bemegy a faluba és nem hoz magával onnan szenzációt, az jaj de buta, ügyetlen ember. A falusiak meg a kisvárosból, a kisvárosiak meg a nagyvárosból s a nagyvárosiak a fővárosból lesik így a közvetlenül szerzett „én magam hallottam” — híreket.

Érdemes lenne összegyűjteni csupán egy hónapnak ilyen dudva-hiranyagát és okulásul kihirdetni: lássa mindenki, mennyire távol állanak a valóságtól. Mennyire megcáfolja a holnap azt, amit a tegnap állított. Ezt már nem szokták kutatni az emberek. Nagyon elnézők vagyunk ezen a téren. Nem fogjuk meg a fülét Kovács Demeter úrnak, hogy hallja barátom, maga tegnap azt suttogta, hogy ezentúl a pacsirta is jegyre dalol és nézze csak, hogy trillázik kedvére, senki sem kéri tőle a jevet.

Kovács Demeternek elnézzük a tegnapi hazugságot azért, mert ma és mindennap újat tud hazudni. Az újabb rémhír feloldja a tegnapi rémhír váltóját.

szabad a vásár, csak fantázia, gyávaság, hülyeség, vagy éppen céltudatos gonoszság kell hozzá, hogy kedvünkre locsogjunk. A locsogás átsuhan a füleken, közben megmarkolja kissé a szíveket s azután nyomtalanul tűnik el az éterben, mint a kámfor, bittal se lehet ütni a nyomát.

Reméljük, hogy ez a fegyelmetlen és hitvány kuszaság mihamarabb erősen megnyirbálódik és az emberek ráébrednek, hogy mégis csak a hivatalos hírszolgálat mondja meg az igazat. Az eseményeket elhallgatni amúgy sem lehet, mert azok önmagukban is láthatók és megfoghatók. Nincs mit locsogni, találgatni, szomszédolni, vonatozni, sejtelmeskedni, mert az események itt rajlanak a szemünk előtt a maguk egyszerűségében. Szokjuk meg, hogy a tények mindig egyszerűek, tehát egyszerűen csak tudomásul kell venni őket anélkül, hogy mindenáron mögöttük akarnánk látni. Mi lehet mögöttük? A történelem, a sors, a szerencse, egyszerűen olyasvalami, amit mi nem irányíthatunk, hát akkor mit fecseggünk róla? Soha a valóság hókuszpókusszal és rejtelmeskedéssel meg nem változtatható. Ez a tudat józan embernek a rémhírek ellen a legbiztosabb orvosság.

Szedjük össze kicsit magunkat. Vénasszonyok mindig voltak és mindig lesznek, de azok csakugyan legyenek vének és asszonyok. Aki igazán nadrágot hord, hallgattassa el azokat, akik gyávaságból, butaságból vagy más aljas és hitvány okból riogatják az embertársaikat. Szégyenítsük meg őket nyilvánosan, kérjük számon tőlük, hogy a hírt kitől hozzák és mivel tudják a valóságot bizonyítani. Egy községben csak egy szájat kell így befogni, a többi majd meggondolja, járjon-e tovább.

S ha kint a lakosság körében mi csendőrök teljes rendet e téren egymagunkban nem is érhetünk el, legalább a mi laktanyáinkból ne csináljon senki hírharangot. Háború van, a háború nem gyerekjáték, gondokkal és veszélyekkel jár, de ki ne tudná ezt? Ne váltsuk fel hamis aprópénzre, főlöslleges izgulusokra az erőnket. Tiltsuk ki a laktanyáinkból a locsogó vénasszonyokat különösen akkor, ha nadrágban járnak.

Kedvezményes fizetésre
Bertalanné
Butort butorszalonjából vásároljunk bizalommal!
BUDAPEST, VII., RÁKÓZSI-ÚT 82. I. S. Telefon: 232-182.
Vidékre árajánlatot küldünk.

VÁSÁROLJUNK OSZTÁLYSORSJEGYET TÖRÖK BANKHÁZNÁL
BUDAPEST, IV., SPERVIKA-TÉR 3. SZÁM.

Forráshoz, melegítéshez, fűtéshez szabadban, háztartásban célszerű, takarékos, veszélytelen a
CEROLUX
SZILÁRD EGÓTABLETTA
Denat. spirritusz helyett. Kapható drogériákban, lészér- és festéküzletekben.

CIPŐ, CSIZMA és mindennemű bőrkészítmény ápolására, lényesítésére a kiváló
KNAUSZ FERENC
vegyipari üzeme,
Budapest, III., Bécsi-út 137.

Mi a magyar gyártmány
THEBRIS MASOLO IPONT HASZNALJUK
GYÁRTJA
SCHULER JÓZSEF RT., BUDAPEST

A tudós abc-je a
Legújabb lexikon
Ára: kp. P 28.—, részletre P 34.— (havi 12 — P) 20000 kérésre ad választ. Mindenkinek szüksége van rá! Háborús szakácskönyv ára P. 640. Csendőrségi könyvekben sem nélkülözhető. Megrendelhető: FARKAS könyvkiadó és könyvtérjesztő vállalat, Budapest, VI., Dasseffy-u. 40. Bármely megjelent könyv nálunk megrendelhető. Postai szétküldés

EGYENRUHÁK
mérés után, felszerelési cikkek, kész férfi- és fiúruhák
BARTALIS ISTVÁN
ruhaüzletében
KOLOZSVAR, Egyetem utca 1.
TELEFON: 26-47

Mi csendőrségi nyomtatványokat, könyveket, papírokat, sültötőket
SIMON ISTVÁN
CIGARETTA VÁSÁROLUNK.
NAGYVÁRAD, Bémer-tér 3. Telefon: 26-02

EGYENRUHA
Polgári szabóság, felszerelési cikkek
Gergely Béla
NAGYVÁRAD, Messey Mihály-utca 1.
A m. kir. csendőrség és Magyar Honvédség osztagjainak esztergomi szabója. Megbízható, pontos kiszolgálás

EGYENRUHAZATI SZERZÉSESI CIKKEK
UR. SZABÓSÁG
ZALKA LAJOS
SZÉKESFENÉRVÁR, Nádor-u. 30.
A magy. kir. csendőrség szerződéses szállítója. A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek

PONTOS szolgálatot postai ÓRÁT! Arany. szíves árképzés! M!
Optika, fotóalkotás.
Gede Lajos
SZÉKESFENÉRVÁR
VÁSÁROLUNK
21a királyi-ut 7. sz.

A legjobb árú és
EGYENRUHÁK
szabója
Kriston János
egyenruhazati cikkek készítése
Budapest, VII., Baross-tér 1. I. S.
Telefon: 349-604

Egyenruházat HOKSARI
KELETI P.-U.-NÁL BAROSS-TÉR 4
NYUGATI P.-U.-NÁL TERÉZ-KÖRÚT 60

Csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek szállítója:
VITÉZEK Termelő-, Beszerző- és Értékesítő SZÖVETKEZETE
Budapest, XII., Bernath Géza-utca 14. szám
(A csendőrségi ügyek központjában.)

A falu légoltalmának megszervezése.

Írta: PAP I. OTTÓ őrnagy.

A Csendőrségi Lapok f. évi 3. számában közölt „A falvak ellen irányuló légitámadás célja, a légitámadás fegyverei” című cikkemben kifejtettem, hogy légitámadásnak községeink is ki vannak téve s ezzel számolni kell! Ezért községeink védelmének érdekében minden lehetőséget meg kell tennünk, hiszen a nemzet tekintélyes része, közte fajtánk színvirága falun él. Ezzel nem akarom azt mondani, hogy a városok megvédelme kevésbé fontos, de a városban — az ottani adottságoknál fogva — a védelmi intézkedések megvalósulása akadálytalanabb. Nem állja azonban semmi az útját annak sem, hogy a kellő intézkedéseket a falvak is megtegyék. Ennek elhanyagolása hazafiatlanság, mert a védekezés lehetőségétől fosztaná meg magát minden falu. Az ilyen falu pusztulásnak lenne kitéve kisebb légitámadás esetén is, már pedig minden falu elvesztése a nemzetet gyengíti. Viszont az eddigi bőséges tapasztalatok alapján megszervezett légoltalom és magyar fajtánk hidegvére, elszántsága biztosíték arra, hogy a légitámadások veszélyét a legkisebbre csökkenthessük.

A falvak légoltalmának megszervezése folyamatban van. Ezt a szervezetet ismertetem itt röviden egyrészt azért, mert a csendőr ezekkel a szervekkel többé-kevésbé együttműködik, azokat támogatja, másrészt a kötelezőleg előírt tűzoltószerkezt meglettét ellenőrzi s tanácsaival, útbaigazítással

segít. Már csak időnkénti egyszerű érdeklődéssel is serkentő, eg hat és elősegíti a légoltalmi szervezetek teljes megalakulását s az előkészületek minél tökéletesebb végrehajtását. De mindezekon kívül még egy igen fontos kötelesség hárul minden egyes csendőrrre. Ez pedig az, hogy minden alkalommal buzditólag kell hatnia a népre. Meg kell értetnie vele, hogy ma az egész világon bombák robbannak a hátszágok községeiben, városaiban s ez ellen mi sem lehetünk biztosítva. Nálunknál sokkal puhább, gyengébb népeknek kell elviselniük a szakadatlan légitámadásokat s általában jól el is viselik. A magyar katonanemzet, példásan kell tehát viselkednie minden nehéz megpróbáltatással szemben. Asszonyoknak, gyermeknek tudnia kell, hogy mi a teendője bajban, veszélyben s ezt bátran teljesítenie kell, mert az ő helytállásukon is igen sok fordul meg. Nem méltó ehhez a vitéz néphez az, aki rettegve vesz részt nehéz, vészterhes életében. Aki pedig kishitúségével másokat is gyengít és fertőz, annak pusztulnia kell közülünk!

Előbbi cikkemet azzal fejeztem be, hogy a falvak légoltalmának súlypontját a tűzvédelem képezi, de éppen így az elsősegélynyújtás is.

Hogy ennek a két követelménynek minél jobban eleget lehessen tenni, a falu beépített területét minél több olyan légoltalmi egységre kell osztani, amely légoltalmi területi egységekben a lakók a gyújtóbombák és egyéb gyújtóeszközök csirájában keletkező tűzének elfojtására és kisebb tüzek oltására megfelelő eszközökkel vannak felszerelve és e célra kiképezve. Ezen felül ezekben a területi egy-

HIDAS.

Írta: Dr. VITÉZ GEREÖFFY GÉZA alezredes.

Magyar végvár volt, népes, álmodó
És templomában zengő nagy harang,
Magyar imára hívta hiveit
Isten szavával a gilling-galang...

A harcos faj, a rögeit meghaló,
Ha fogyott is, hát újra támadott,
Holtak nyomán új rügyek fakadtak, —
Hiába voltak gyászok s bánatok...

És élt Hidas, a büszke és dacos,
Bárhogy is mosták vészek árcjai:
Az anyák méhe gyümölcsöt hozott,
Csak úgy roskadtak termő ágai

De új vész jött és gonosz istene
Rövidlátást és önzést, alkotott:
Az anyafáknak száradt karjai
Nem öleltek már drága magzatotl...

Az EGYKE ölt és Hidas romba dőlt,
Temető lett az Élet-faluja, —
Átok-kalapács átok-szögekkel
AMMENT ütött egy halott falura...

S idegenek jöttek vidor-kedvvel
Senki földjén új hazát szerezni:
Hittel járók, akik nem akartak
Holt-halódást s tudtak élve-lenni...

Hidas, Hidas, Sárköz és Ormányság
Nemzet-jövők gyászos temetői,
Ti vagytok a bús, vészes Mohácsok,
Magyar-halál bűnös magvetői!

Magyar anyák, hozzátok kiált most
Az elnémult hidas nagyharang:
„Ocsudjatok! Egy nép jövője kér:
Üres a tér és egyre fogy a vér, —
Ha nem szültk, hát nem lesz férfi kar,
Nem lesz haza, mely ápol s eltakar.
Magyar anyák édes szülőfája
Boruljon bé magzat-bimbózásba,
Teremjete szakadatlan sokat
A jövőnek drága virágokat!
Addig nem zeng beldog gilling-galang
S néma marad a hidas harang!”...

ségekben — amint mondtuk — az elsősegélynyújtást is meg kell szervezni.

A gyújtóbombák és egyéb gyújtóeszközök minden egyes lakóházat és ennek egész területét veszélyeztetnek, ezért a falu legkisebb, egyben legfontosabb légoltalmi területi egysége a lakóház területe, a hozzá tartozó épületekkel és kertekkel együtt.

A lakóház lakóinak elsőrendű kötelessége, hogy egyrészt megelőző rendszabályokkal, másrészt pedig megfelelő tűzoltóeszközökkel a saját portájukon a tűz terjedését megakadályozzák, illetve azt oltani képesek legyenek.

Amennyiben a ház lakói saját eszközeikkel a keletkező tűzzel megbirkózni nem tudnának, ez esetben a támadás által nem érintett szomszédok segítségére lesznek utalva, esetleg hatásosabb tűzoltóeszközökre lesz szükségük. Ezért olyan légoltalmi területi egységek megszervezésére, van szükség, amelyeknek keretében a parancsnok:

a) a lakóházak közötti kölcsönös segélynyújtást szabályozza, azaz megállapítja, hogy melyik ház, vagy házak lakói kötelesek bizonyos házak lakóinak segíteni;

b) a területi egység tűzoltóeszközeit használatba véteti (beveti);

c) ha a saját területi egysége keretében a saját eszközeivel a tüzet megfékezni nem tudja, több vagy hatásosabb tűzoltóeszközök bevetéséről gondoskodik;

d) a sérülteknek és sebesülteknek elsősegélynyújtásáról és szükség esetén azok további ellátásáról gondoskodik.

Ez a légoltalmi területi egység a házcsoport.

A házcsoportokat a falu beépített területén 15—35 házból kell megalakítani. Ezeknek a házaknak egymástól való távolsága általában ne legyen több, mint 70 m. Ennél nagyobb távolságra épült — tehát szétszórtan fekvő — házakat nem szükséges a házcsoportokba beszervezni.

Ahogy a lakóház területén, így esetleg a házcsoport területén keletkezett tüzet, vagy tüzeket sem sikerül a házcsoport keretében rendelkezésre álló eszközökkel megfékezni. Így tehát több házcsoport együttes munkája, vagy pedig hatásosabb tűzoltóeszközök bevetése szükséges. Ezért további olyan légoltalmi területi egységek megszervezése lehet szükséges, amelyek keretében a területi egység parancsnoka:

a) a házcsoportok közötti kölcsönös segélynyújtást szabályozza, azaz megállapítja, hogy melyik házcsoportparancsnok köteles, vagy mely házcsoportok parancsnokai kötelesek bizonyos házcsoport kárhelyén segítséget nyújtani és ezek lakóit a kár színhelyére kirendeli;

b) szükség esetén beveti a területi egység tűzoltóeszközeit;

c) ha a saját területi egység keretében a saját eszközeivel a tüzet vagy tüzeket megfékezni nem tudják, több vagy hatásosabb tűzoltóeszközök bevetéséről gondoskodik;

d) gondoskodik a sérülteknek és sebesülteknek elsősegélynyújtásáról, szükség esetén további ellátásáról.

Ez a légoltalmi területi egység a háztömb, amelyet a falu belterületén levő 10—20 házcsoportból kell megalakítani. A háztömb tehát már nagyobb falvak légoltalmi területi egysége.

vitéz Jaross Andor,
az új belügyminiszter.

A falu légoltalmi területét tehát egy vagy több háztömb képezi, olyan kisebb faluban pedig, melyben csak házcsoportok alakíthatók, egy vagy több házcsoport, végül olyanban, melynek területén szétszórt településnél fogva házcsoportok sem alakíthatók, a falu területe egyszersmind a falu légoltalmi területé is. A légoltalmi terület a falu légoltalmi parancsnokának parancsnoksága alatt áll.

A légoltalmi területi egységek keretében önállóan, vagy együttműködve végrehajtandó kárelhárító és mentőfeladatok a lakosság saját életének és saját vagyonának a védelmét szolgálják, ami a legtisztább önvédelem. A falu légoltalmát tehát az önvédelem jegyében kell megszervezni.

A lakosság a rendelkezésre álló és légoltalmi célra igénybevehető békeszervezetével (tűzoltóság, egészségügyi intézmények és felszerelések) csak akkor és ott avatkozik be, ahol az önvédelem kimerült, vagy elégtelen.

Előbbieket szerint tehát a falu légoltalmi szervezete a falu légoltalmi parancsnokának parancsnoksága alatt:

1. a légoltalmi területi egységek keretében megszervezett légoltalmi önvédelmi szervekből és

2. a meglévő és légoltalmi célra igénybevehető békeszervezetekből (tűzoltóság, egészségügyi intézmények és felszerelések), mint központi légoltalmi szervekből tevődik össze.

1-hez: a légoltalmi területi egységek légoltalmi szervezete, ezek létszáma és felszerelése:

a) lakóház területén a ház lakói látják el önvédelmüket a következő tűzoltófelszereléssel: 1 drb szikracsapó, 1 drb tűzhorog, a ház legmagasabb épületének tetejéig érő 1 drb létra, 2 drb 5 literes vizesveder, 200 liter oltóvíz, több kupacban elhelyezett homok és kéziszerszámok (lapát, ásó, csákány);

b) a házcsoport területén: a házcsoportparancsnok parancsnoksága alatt 2 házcsoportparancsnok-helyettes és

1 parancsnok és 2 főből álló tűzoltóórs egy vederveckendővel;

c) a háztömb területén, a háztömbparancsnok parancsnoksága alatt:

2 háztömbparancsnok-helyettes,

1 parancsnok és 5 főből álló tűzoltóraj, 1 kerek tartályfecskendővel, ilyen hiányában 3—5 vederveckendővel,

1 parancsnok és 4 főből álló egészségügyi mentőjárőr egy mentőtáskával és két hordággal.

A tűzoltóraj és egészségügyi mentőjárőr felszereléseinek készütségi helye „honi légvédelmi készütség” elrendelésétől kezdve ennek megszüntéig a háztömb egy erre alkalmas, központiasan fekvő lakóházának megfelelően védett helye. A szervek, illetőleg felszereléseinek jókarbantartásáról a háztömbparancsnok tartozik gondoskodni.

Amennyiben a község légoltalmi területe csak házcsoportokból tevődne össze, vagy ilyenekből sem, ez esetben egy háztömb szervezetével (1 tűzoltó és 1 egészségügyi járőrrel) kell kibővíteni a falu központi szerveit.

2-höz: központi légoltalmi szervek:

a) a falu tűzoltósága;

b) a falu egészségügyi intézményei (zöldkeresztes ház, segélyhely, mentőállomás, stb.) és egyéb egészségügyi elsősegélynyújtás céljaira tekintetbe jövő és nyilvántartott anyagok (cséplőgépek mentőládái, stb.);

c) a legszükségesebb romeltakarító feladatok elvégzésére — szükség esetén összeállított — munkásoktagok;

d) a vezetés, összeköttetés, rendfenntartás, figyelés, kárfigyelés, riasztás és elsötétítés ellátására hivatott közegek;

a-hoz: a béketűzoltósága békeelhelyezési körletében, békeállománnyal és békeberendezéssel áll rendelkezésre a község légoltalmi parancsnokának olyan esetben, amikor az önvédelmi szervek a terjedő tűzkárral megbirkózni nem tudnak;

b-hez: a falu egészségügyi, intézményei (zöldkeresztes ház, segélyhely, mentőállomás) légítámas után a sérülteket és sebesülteket elsősegélyben részesítik és szükség esetén kórházba szállításukig ellátják.

Amennyiben a légoltalmi egészségügyi anyagok kiegészítésre szorulnának, a már békében nyilvántartott egészségügyi anyagot igénybe kell venni. Erre a célra tekintetbe jön a helybeli orvos, gyógyszerár és egyéb egészségügyi anyag (cséplőgépek, gépkocsik mentőládái, stb.);

c-hez: a legszükségesebb romeltakarító feladatok végrehajtására saját szerszámmal rendelkező lakosokat kell igénybevenni. Az ezekből alakított

munkásoktagokat csak szükség esetén (légítámas idején) kell megalakítani;

d-hez: e pontban hivatkozott szakfeladatok ellátására a falu légoltalmi parancsnoka elsősorban a már békében rendelkezésre álló közegeket (pl. éjjeliőr, kisbíró) veszi igénybe, békefeladatuknak a légoltalmi szakfeladatokkal (figyelés, kárfigyelés, riasztás, összeköttetés) való kibővítése mellett.

Ezekben ismertetem a szervezés adatait. Száraz adatok ezek csak, melyekbe életet vinni lelkesedéssel, érdeklődéssel és szeretettel kell. Ebben pedig a magyar élet legielkésebb szolgájának: a magyar csendőrnek kell az élen járnia azzal a boldogító tudattal, hogy fáradsága sokszorosan megtermi a gyümölcsét a nemzet életében.

Háborús élelmiszerhamisítások.

Irta: GAAL LÁSZLÓ ny. kísérletügyi főigazgató.

Az élelmiszerek és a közszükségleti cikkek állandóan és nagy mennyiségben fogyasztott áruk, ezért jó kereskedelmi érzékű, de laza lelkiismeretű emberek hamar rájönnek, hogy az élelmiszerhamisítás esetleg igen jól „kifizetheti magát”, mert a hamisítást megkönnyíti az, hogy rendszeren könnyen véghezvihető és ha kellő ügyességgel végezték, a fogyasztó nem is tudja mindig felismerni. Ezért az élelmiszerek hamisítása már békében is mindennapos jelenség. Háborúban pedig a hamisítások részint megszorodnak, részint elkövetésük módja is többnyire más, mint békében. A totális háború sokféle korlátozással jár együtt; ezeknek következtében a fogyasztó közönség csak nehezen és kisebb mennyiségben juthat megszokott élelmiszereihez és fogyasztási cikkeihez, ez a körülmény pedig a közérkölcsök romlásának egyik sajnálatos tünetét hozta létre, amit „feketepiac” néven mindenki ismer. Minthogy pedig ez a dugott kereskedelem természeténél fogva kerüli a napvilágot s ezért titokban, „kéz alatt” folyik, nemcsak az áruk drágításának ad szinte korlátlan lehetőségeket, hanem ezenfelül valósággal csábítja az eladót a hamisításra. Aki „feketén” vásárol, nem nagyon nézheti meg, hogy mit vesz, de ha meg is nézi és észre is veszi az áru silányságát, nem nagyon tiltakozhat ellene, mert egyrészt az eladó a kifogásokat igen könnyen elintézi azzal, hogy „örvendjen, hogy ilyen is kap!”, másrészt a becsapott vevő is könnyen érthető okokból óvakodik sérelmének törvényes útra való terelésétől. Ezért a háborús élelmiszerhamisítások igazi munkaterülete a feketepiac és majdnem minden „feketén” eladott élelmiszer egyúttal hamisításra is erősen gyanús. Ez természetesen nem jelenti, hogy a törvényes forgalomban levő élelmiszereket nem hamisítják fokozott mértékben. Még a maximált árak is jelentékenyen emelkedtek, már pedig minél drágább valami, annál jobban kifízetődik annak hamisítása.

Leggyakoribbak a nagy mennyiségben és az országban termelt és fogyasztott élelmiszerek háborús hamisításai, ezért, különösen vidéken, sok a hamisított tej és tejtermék, elég gyakori a lisztnek és lisztkészítményeknek is a hamisítása, valamint a húskészítményeké (hentesárúk) is. Az élvezeti cikkek közül a mindenféle szeszes italok (bor, pálinka)

hamisítása gyakoribb. A külföldről származó és háborúban nagyrészt hozzáférhetetlen fogyasztási cikkek (pl. kávé, tea, kakaó, sok fűszer stb.) hamisítása csekélyebb mértékű, mert ezeknek a termékeknek fogyasztókörre könnyebben fizetheti a még oly szemérmetlenül felszított árakat is — és így a zugkereskedők hamisítás helyett rendszeren fokozottabb drágítással szaporítják hasznukat. Igen gyakori azonban a pótszereknek minősített készítmények hamisítása. A háborús viszonyokra való tekintettel, a földművelésügyi minisztérium számos engedélyt adott ki ilyen póttanyagok gyártására és forgalombahozatalára. Ezek a készítmények részint élvezeti cikkek (kávé, kakaó stb.), részint fűszerek (bors, vanília, fahéj), részint egyes színező és ízesítő anyagok helyettesítésére vannak hivatva (pl. tojáspótló, rumessencia). A hozzájuk való engedélyekben pontosan meg van szabva, hogy a készítményben melyik alkatrésznek milyen arányban kell lennie. Legtöbbször itt történik a hamisítás: a vaniliapótlóban kevés lesz a vanilin, de annál több a liszt. A tojáspótló olcsó sárga festékkel színezett keményítővé változik stb. Az ilyen természetű hamisítások rendszeren igen ügyes, paragrafusok között való bujkálással is kapcsolatosak.

Az élelmiszerhamisítások általánosságban a következő műveletek egyenkénti vagy együttes alkalmazásán alapulnak:

1. Szaporítás. Kétféleképpen történhet:

a) Az élelmiszer valamely természetes, de csekély értékű alkatrészének hozzáadásával. Például: sok fontos élelmiszernek egyik főalkatrésze a víz (pl. a tejnek), ezeket tehát gyakran vizezéssel hamisítják.

b) Értéktelen idegen anyag hozzáadásával. Például: disznózsírba faggyút, vagy még vizet is kevernek, vagy a paprikát kukoricaliszttel szaporítják. — A hamisítás sokszor annyira is mehet, hogy az eredeti anyagból már semmi sincs a hamisítványban. Pl. ilyen a pörkölt, kilúgozott cukorrépaavagdalékból készült „tea”.

2. Tiltott minőségjavítás. Ez is kétféleképpen történhet:

a) vagy az áru valamely értékes, természetes alkatrészének szaporításával, pl. a bort megcukrozzák,

b) vagy pedig úgy, hogy idegen anyag hozzáadásával iparkodnak jobb minőségű terméket előállítani, ami sokszor csak látszólag sikerül, — pl. a bort szacharinnal édesítik vagy kátrányfestékkel színezik.

3. Csökkent értékű élelmiszernek teljes értékűképpen való megjelölése vagy feltüntetése. — Gyakori a tejhamisításokban pl., ha lefölözött tejet teljes tej helyett ad el valaki.

4. Szépités. Az ember főérzékszerve a szem és így legmegbízhatóbb érzékeléseinknek a látottakat tartjuk („azt hiszem, amit látok!”). Ha tehát a hamisító a csekélyebb értékű élelmiszert szemnek tetszetősebbé teszi, azaz szépíti, könnyen megnyugtathatja a jóhiszemű vevőt, hogy az eladott áru kifogástalan minőségű. Legtöbbször festéssel történik az ilyen természetű hamisítások és igen gyakran valami másféle hamisítással kapcsolatban. Így pl. kukoricaliszttel erősen hamisított paprikát szép pi-

Bakó László,
az új belügyminiszteri politikai államtitkár.

rosra színezzek. Súlyosbítja a hamisítást, ha a használt festőanyag ráadásul az egészségre ártalmas is. Némely esetben nem festéssel, hanem színtelenítéssel lehet az árut mutatósabbá, eladhatóbbá tenni. Ismeretes, hogy minél alsóbbrendű a liszt, annál barnább. Tehát a barna lisztet alkalmas, de nem mindig ártalmatlan vegyszerrel kezelik, minek következtében megfehéül és a gyanútlan vevőnek igazi fehér liszt helyett eladható.

Az egyes fontosabb élelmiszerek és fogyasztási cikkek leggyakoribb háborús hamisításairól s ezek felismeréséről a következőkben tájékoztatom az olvasót.

1. Liszt és kenyér. A háborús korlátozások magukkal hozták a különböző típusú egységes lisztet. Ezek mind keverékisztek; főalkatrészük rendszeren búzaliszt, melyhez törvényesen meghatározott arányban egyéb lisztfeleségek vannak keverve (rozsa, árpa, kukorica, köles, szója, stb.). A háborúban eddig aránylag kisebb mértékben előfordult liszthamisításokat többnyire vidéki kisebb malmok és kereskedők követték el olyképpen, hogy a törvényt megsabta keverési arányt üzleti hasznuk érdekében megváltoztatták. Előfordul, hogy römlött, dohos lisztet akarnak oly módon értékesíteni, hogy egészséges liszttel keverik, esetleg valamilyen szépítési (fehérítési) műveletnek is vetik alá. — Egyes esetekben

vétkes hanyagságból eredő, még a szokásos hamisításoknál is rosszabb, durva lisztrontások is előfordulnak. Ilyen eset a következő: falusi boltból került liszt nagymennyiségű oltott meszet és rézgálicot tartalmazott. A boltban ugyanis egymás mellett volt a lisztes rekeszték és a szőlőpermetezőszer (bordói lé) alapanyagául szolgáló mész-rézgálic-keveréket tartalmazó rekeszték és gondtalan kezelés miatt a két hasonló színű és külsejű anyag összekeveredett. Egy más eset: a forgalombahozó rosszhiszeműen takarmánylisztet akart eladni kenyérliszt helyett. Nem vette azonban észre, hogy neki is mézke-örleményt (takarmánymeszet) szállítottak takarmányliszt helyett és ami a legérdekesebb, sem a vevőnek, sem az eladónak nem tűnt fel, hogy milven nehéz a „liszt“.

Liszthamisításokat általában egyszerű megismeréssel nehéz megállapítani; legtöbb esetben elemzésre és próbasütésre van szükség; ezért gyanúsnak látszó lisztek esetén csak szakember állapíthatja meg a hamisítás tényálladékát.

Könnyebben felismerhető magának a kenyérnek a hamisítása, mert közvetlen tapasztalat alapján mindenkinek vannak elképzelései arról, hogy a kifogástalan kenyér milyen. A hamisítások azonban még többfélék, mint magánál a lisztnél, mert készülni a kenyér egyrészt hamisított lisztből, másrészt történhet a hamisítás a kenyérszítési folyamán is, még ha a liszt máskülönben jó is volt. Ezért a hamisítás bizonyítása nagy szakismeretet és bonyolult laboratóriumi műveleteket igénylő eljárás, melyet csak erre hivatott szakember végezhet.

2. *Tej.* Az összes élelmiszerek közt talán a tejet hamisítják leggyakrabban. Ennek az az oka, hogy a tej nagy mennyiségben, de igen különböző helyekről kerül forgalomba, továbbá a legközönségesebb tejhamisítások, mint pl. a vizezés, igen könnyen végezhethetők és hogy — különösen kistermelőknél — a sokszor hiányos erkölcsi ítélőképességnek és a sok rossz példának hatása is szaporítja a hamisításokat. Tejszövetkezetekből és nagyobb gazdaságokból kikerült tej ritkán van hamisítva, ellenben faluhelyről, kistermelőktől városba vitt és ott sokszor dugva árusított tejek között bizony nem ritka a hamisított, nem tekintve azt, hogy többnyire szakszerűtlenül is vannak kezelve.

Leginkább vizezéssel hamisítják a tejet, némelykor elképesztő mértékben. Kitanult hamisítók a vizezést nem otthon (istállóban, lakásban) végzik el, hanem szállítás közben, vagy az eladás helyén, hogy ilyenképpen feljelentés esetén könnyebben védekezhessenek. Nagyobb mértékben vizezett tej már külsőleg is elég könnyen felismerhető, mert hígabban folyik, mint a jó tej, vékonyabb rétegben kékesen átetsző és ha megalvad (megsavanyodik), nem áll össze, hanem többé-kevésbé folyékony marad.

A lefőlözött tej zsirtartalmát nagy részben elvesztette, ezért értéktelenebb. Az ilyen tejnek állás közben nem lesz föle, tejszín, vaj nem készíthető belőle: erről ismerik meg.

Nyáron a tej könnyen megsavanyodik és össze- megy. Ezt bőségesen hozzáadott szódával akadályozzák meg, a tej nem savanyodik ugyan meg, de kellemetlen, szappanos, lúgos ízéről a hamisítás felismerhető.

3. *Vaj.* Ezt a legértékesebb tejterméket a dugott kereskedelemben mindenféleképpen hamisítják. Most, a háborúban nagyon elterjedt a tehéntúróval való keverés, melyből a vaj meglehetősen sokat elbir. Ha az ilyen túróval hamisított vaját kettévágjuk, a metszési felület nem síma vagy fénylő, mint a tiszta vajnál, hanem homályos (matt), azaz finoman érdes. Kevernek a vajba tejfelt, sőt aludttejet is, vagy pedig túlságosan sok írórt hagynak benne, hogy több legyen. Kisebb méretű ilyenfajta hamisítások is felismerhetők, ha egy kevés vajat megolvastunk (pl. gyertyaláng felett kanálban). A tiszta vaj hevítéskor sistersgés közben elereszti a benne levő vizet és ha a sistersgés és habzás megszűnt, aranysárga folyadék marad vissza (vajzsír), melyben csak kevés szilárd rész van. Túróval és hasonlókkal hamisított vajnak aránytalanul több a nem olvadó maradéka; némelykor annyi, hogy a vajzsírt majdnem mind felszívja.

A falusi vajhamisítók naiv elképzelése egynémi igen durva és együgyű hamisítást is megengedhetőnek tart, különösen ha tapasztalat szerinti sikerült a vajra éhezett „fekete“ vevőkört egyszerűen eredményesen becsapni. Az ilyen vaj nagyobb, többkilós darabban, rongyba, lapuba csomagolva kerül a városi konyhába, ahol a tapasztalatlan háziasszonnyal igen hamar nyélbeütődik a „bizalmi“ üzlet. Az eladó gyorsan távozik, a gyanútlan vevő pedig azután fedezi fel, hogy amit vett, az csak kivül vaj, belül nagy szakértelemmel ki van töltve jobb esetben tehéntúróval, de meglehet, hogy még azzal sem, hanem egy szép nagy kő rejtőzik a közepén. Az ilyenfajta csalás a mai gyérvajú világban nem is olyan ritka.

4. *Sajt és túró.* A mostani háború idején a sajtgyártást is törvényes rendeletek szabályozzák és ezeknek értelmében egységes sajtok készülnek. Ezeknek jellege és más tulajdonságai szigorúan meg vannak szabva, ezért a sajthamisítás ritka. Hozzájárul ehhez, hogy sajtot nagyobb mennyiségben csak nagy üzemek gyártanak, ezek pedig gondosan ügyelnek árujuknak állandó jó minőségére. A háborús sajtoknál legfeljebb azt lehet megfigyelni, hogy jellegük, minőségük meglehetősen változékony. Ez nyilván onnan van, hogy a sajt készítő üzemek is csökkentett és gyakran változó személyezettel dolgoznak és hogy némely sajtgyártáshoz való segédanyagot nem is tudnak beszerezni, — hamisításnak azonban nem minősíthető.

Annál többet hamisítják a kiskereskedelemben — sokszor dugva — forgalomba hozott túró (parasztúró). A kevésbé értékes tehéntúró hamisítószere a víz, ezt azonban rendszeren nem minit olyant adják hozzá, hanem a túró savójából annyit hagynak benne, amennyit csak elbir. Az ilyen vizes (savós) túró könnyen felismerhető, mert nincs elég szilárdsága, félig folyékony, vagy éppen csepeg. Az értékesebb juhtúró (líptói, székelytúró, „krémsajt“) tehéntúróval szokták keverni. Tiszta juhtúró má alig van a kisvárosi piacokon. Ha a tehéntúróval való keverés kisebb mértékű, nehezen lehet felismerni és a vegyész is csak úgy bizonyíthatja, hogy megméri, mennyi a zsír a túróban: a hamis túrók zsirtartalma ugyanis alatta van az illető túrófajtára törvényesen megállapított alsó határértéknek. Na-

Szathmáry fődgy. felv.

gyobbfokú hamisításra elegendő tapasztalat alapján, izeléssel és gondos megismeréssel lehet következtetni, mert a tehén- és juhtúró külseje, színe, szaga, íze erősen különböző; ez a körülmény a felismerést legtöbbször lehetővé teszi.

5. *Húsneműek és húskészítmények (hentesáruk).* A vágóhidakról, mészárszékekből kikerülő, hatóságilag ellenőrzött friss hús természeténél fogva nem nagyon hamisítható, éppúgy a tartós húskészítmények sem (füstölt hús, sonka, szalámi, csabai kolbász stb.), melyekhez manapság kereskedelmi forgalomban csak kivételesen lehet jutni. De tág teret adnak a hamisításoknak a frissen fogyasztandó hentesáruk, melyeket nagy víztartalmuk miatt nem lehet elartani. Ide tartoznak mindenekelőtt a hivatalos nyelven „vörösárunak“ nevezett cikkek, tehát népies nevükön a virsli, szafaládé, parizer, lengyelkolbász, nyári szalámi és a hozzájuk hasonló hentesáruk, továbbá a disznófősaajt, a májkészítmények (májások) és némely más, vidékenként változó ritkább készítmény. A vörösáruk nagy víztartalmú (60—70%) finom húspépből (hentesnyelven *prád*) készülnek. Víztartalmuk felső határát a legújabb háborús rendeletek már 80%-ban szabják meg, de egyes hentes talán még egy pár százalékkal több vizet is bele tud dolgozni a „prádba“, — ez azonban már hamisítás. Az ilyen túlzottan vizezett áru fel-tűnik laza mivoltával és azonkívül rendszeren ereszti is a vizet (friss vágási felületén vízcseppek láthatók). A húspép szaporítására használnak keményítőt, vagy keményítőtartalmú anyagokat is (lisztet, kenyérmorzsát stb.). Ha az ilyen kolbászfélék metszési felületére egy csepp jódinktúrát teszünk, megkékül, vagy megfeketedik; a keményítőmentes áru legfeljebb megsárgul. Elterjedt hamisítás az is, hogy a hentesáruba meg nem engedett húsos és egyéb részeket dolgoznak bele (szemet, ivarszervet). Ennek biztos felismerésére szakember-végezte mikroszkópi vizsgálatra van szükség, de egyes készítményekben (disznófősaajt, sonka-kolbász) esetleg szabad szemmel is megállapíthatók a beléjük nem tartozó részek.

6. *Disznózsír.* A zsírforgalom is erősen korlátozva van, minekokaért sok a „fekete“ zsír. Ez sok esetben hamisított, de azért fordulnak elő hamisítások a törvényes úton forgalomba hozott zsírnál is. Gyakoribb a faggyúval, vagy más, csekélyebb értékű zsíradékkal, vagy pedig olcsóbb növényi olajjal elkövetett hamisítás. A hamisítás bizonyítása itt is vegyi úton történik, de azért a zsírral dolgozó, főzésben jártas háziasszony, vagy a hamis zsírral készített ételneműnek egészséges izlelőképességű fogyasztója is felismerheti, hogy nem volt tiszta a zsír, — igaz, hogy csak saját károsodása után. Konyhai fel-dolgozás, tehát hevítés közben az idegen zsíradékok jellegzetes szagából következtetni lehet jelenlétükre; az ilyen zsír más tünetek között olvad és fagy meg; a vele készített ételek, különösen ha forrók, idegen szagúak, a megfagyott zsírnak pedig állománya, szilárdsága, színe más, mint a tiszta disznózsír.

Előfordul, hogy súlyszaporítás céljából vízzel hamisítják a disznózsírt. Ha ez kezdetlegesen, durván történik, a vizet a szilárd zsírban egyszerűen minél alaposabban elkeverik, — kitanultabb hamisítók azonban előbb egy kissé megszódázzák a zsírt; a zsírban mindig van egy kevés szabad zsírsav és így szappan keletkezik: ezek a szappannyomok lehetővé teszik 5—10%, sőt még több víznek a zsírba keverését is, különösen ha ez a művelet megfelelő gépi berendezéssel történik. Ilyenkor a víz igen finom cseppecskék, műszóval mondva *emulzió* alakjában oszlik el a zsírban.

A zsír vizezése mindig könnyen felismerhető. Durva hamisítás esetén, akármeddig is kevergetik a szilárd zsírt a vízzel, a víz eloszlása sohasem egyenletes és így a zsírban kisebb-nagyobb vízzel feltöltött üregek maradnak. A szódázott és vízzel emulzióképződésig kevert zsír pedig már külső megjelenésével elárulja víztartalmát, mert színe tiszta fehér, vékony rétegben sokkal kevésbé áttetsző, mint a vízmentes zsír, állománya (konszisztenciája) is hígabb, félig folyós. A víz eloszlási állapota sem állandó az

Ilyen zsírban: szállításnál, hordozásnál és más rázkódásnál zsír és víz könnyen elválhatnak egymástól. A vizezett zsír könnyen romlik. A gondatlanul kezelt vízmentes zsír is megromlik ugyan egy idő múlva, de ez a romlás az avasodás tüneteit mutatja, ezzel szemben a vízzel hamisított zsír penészes, dohos, sőt rothadt szagú is lehet.

Mivel a szappan is zsírból készül és így ennek a két árunak termelése közt szoros összefüggés van, ezen a helyen említtem meg a háborús szappanhamisításokat is. — Háború lévén, érezhető szappanhiány van; ez utóbbinak enyhítése céljából pedig a szappan előállítását egységesítve van és így ma már egységes szappannal mosunk és mosdunk. Minden egységes szappanban, rendeletileg szabályozott arányban, szaporítóanyag (elterjedt németes nevén „töltőanyag“) is van. Ez legtöbbször ásványi természetű, rendszeren agyag, vagy ehhez hasonló műtermék. A szappanhiánnyal együtt jár, hogy ezt a fontos fogyasztási cikket is nagy mennyiségben hozzák forgalomba dugott kereskedelemben, különösen a „jó háziszappant“ kínálgatják méregdrágán, de annál rosszabb minőségben, mert természetes, hogy a hamisítók a mindenféle szaporítóanyaggal nem takarékoskodnak. Az ilyen „szappan“ többnyire nyirkos, színe sötét, feltűnően nehéz, vízzel dörzsölve gyorsan fogy, csak habzani nem akar és inkább piszkol, mint tisztít.

7. Fűszerek. Legnépszerűbb fűszerünk a paprika, mely országunknak egyúttal fontos kivitelű cikke is. Ezért a földművelésügyi minisztérium gondosan vigyáz a forgalomba kerülő paprika minőségére és a paprikagyártmányok összetételét, egyéb tulajdonságait és forgalombahozataluknak módját számos rendelet szigorúan szabályozza. Paprikát csakis zárt csomagolásban, minősítőjeggyel és ólomzárral ellátva, szabad eladni, vagy legalább is ezzel a két kellékkel ellátott tartályból. A nyíltan, tehát flótkokból, dobozból, vagy hasonló módon kimérve történő paprikaárusítás azért még akkor is üldözendő kihágás, ha az áru nincs hamisítva, már pedig a nyíltan kimért paprika rendszeren hamisítva is van. Legenyhébb formája a paprikahamisításnak az, hogy az áruba a paprikahüvely fás részeit (szárat, ereket), esetleg a magvakat is beleörlik. Az ilyen paprika persze kegyetlenül csipős, de alsóbbrendű minőségű, a hamisító viszont finom, nemes paprika árán adja el. A gyengébb minőségű paprikának színe sem olyan szép, ezért a könnyebb eladhatóság céljából meg is festik szép pirosra. A festéstől már nincs nagy út a szaporításig, ami enyhébb esetekben lisztel, főként kukoricaliszttal történik, de használnak erre a célra a keményítőtől a fűrészporig minden félig-meddig alkalmasnak látszó anyagot. Az ilyen erősen hamisított paprika gyakran még a kész ételben is felismerhető (gulyásban, paprikásban), mert csak gyengén izesít, ellenben erősen fest és így a vele készített húsételek leve, mártása idegenszerűen élénk piros lesz. De vannak sokkal körmonfontabb hamisítások is. Újabban, különösen országos vásárokon, szoktak ilyen ravaszul kiagyalt kotyvasztékokat a sokadalomban értékesíteni. Ezekben van persze egy kevés paprika is, legnagyobb részük azonban napraforgómag-liszt, esetleg napraforgó-olajjal zsírosítva. Hogy pedig csábítóan piros legyen, a „bárium-

lakk“ nevű festékkel is keverik; ez a festék az egészségre nem teljesen ártalmatlan. A paprikahamisításnak ez a neme arról ismerhető fel, hogy míg az igazi örölt paprika lisztszerű, fénytelen piros por, a báriumlakkos hamisítvány, különösen közvetlen napfényen erősen csillog. A hamisítás rábizonyítása itt is a vegyikísérleti állomások dolga, de a vásárokon szolgálatot tevő csendőrszolgálat beavatkozása jelentékeny mértékben hozzájárulhat a szükséges ellenintézkedésekhez.

A többi, gyakrabban használt fűszernek hamisítása is elég gyakori. Ezeknek részletezése azonban igen messze vezetne, ezért csak annyit látok jónak hangsúlyozni, hogy minél nagyobb mértékben van az illető fűszer átalakítva (pl. aprítva, sajtolva, pörköltve, vagy más módon kezelve), annál nagyobb a hamisítás lehetősége és valószínűsége. Például szemes borsot is lehet hamisítani, de sokkal könnyebben, ha a bors meg van örölve. A hamisított fűszereknek alkalmas eszköz híján való felismerése nem mindig könnyű, azonban alapos gyanúra ad okot az a körülmény, hogyha a fűszer nem elég szapora, — azaz a megszokott mennyiségben használva, nem érzük el vele a várható íz- vagy illatbeli változást a fűszerezett ételmiszerben.

Kis mértékű a ritkábban használt, különleges fűszerek hamisítása. Nem mindenki tudja, hogy milyen a tárkony, a koriandrum, vagy a kakukkfű, de akinek ezekre a fűszerekre szüksége van és őket használja, biztosan meg is tudja ismerni őket, ezért a hamisításnak kevés értelme van.

A háború következtében nem juthatunk hozzá a külföldi, tengerentúli fűszerekhez; a borsnak, fahéjnak, vaniliának, szegfűszegnek és jóillatú társaiknak többnyire már csak emléke él. De gyakran igen jól lehet ezeket az idegen földön termő kincseket hazai nyersanyagokból előállított készítményekkel pótolni, ami igen dícséretes kezdeményezésre is adott alkalmat, mert ha a fűszerpótló csakugyan jó, békében is megmaradhat és ára nem megy ki az országból. Azonban a hamisítások és a nyereszkeskedés minél gyökeresebb megakadályozása céljából, az ilyen készítményeket csak a földművelésügyi minisztérium előzetes engedélyével szabad gyártani és forgalomba hozni s ezekben az engedélyekben szigorúan meg van szabva az engedélyezett gyártmány összetétele, egyéb tulajdonságai, hogy milyen elnevezéssel és csomagolásban szabad forgalomba hozni és ezenkívül még más szigorító vagy enyhítő megszabásokat is tartalmaznak. Az ilyen engedélyezett fűszerpótlóknál is előfordulnak hamisítások, még pedig oly mértékű, hogy az előállító a készítménybe az annak jellegét adó értékesebb alkatrészből kevesebbet tesz, mint amennyit az engedély megszab. Ennél súlyosabb eset az, mikor a fűszerpótló csomagolási módja látszólag egészen szabályszerű, de a rajta feltüntetett összetétel és engedélyszám koholt. Mindeme hamisítások felismerése természetesen nehéz annak, aki nem szakember, azonban mindig alapos gyanúra ad okot, ha valamely vidéken megállapítható, hogy a közönség körében sok a panasz a fűszerpótlók érték-telensége, hatástalansága miatt. (Folytatjuk.)

Helytállásunk becsület és élet kérdése s mindig az is volt.

Ebéd lövészetén.

Murányi g. szds. felv.

A csendőrör.

Írta: BEÜTHY KÁLMÁN ezredes.

A csendőrségi szolgálati utasítás egyik fejezete felsorolja, hogy milyen teendői vannak a csendőrnek, illetve a csendőröknek s ezt a fejezetet elmondhatnám itt azért, hogy elolvassák honvéd bajtársaink, abból azonban nem érzékelnék helyesen azt a munkát, amit a csendőrök végeznek. Pedig csak akkor van célja minden ismertetésnek, ha abból maradandó tájékozottságot termelünk. Ez az indoka annak, hogy nem az utasítás szavait követem ismertetésemben, hanem a csendőri szolgálati élet, a valóság néhány képét adom előbb. Elképzelési, összehasonlítási alapot nyújtok előbb hogy aztán az utasítás előírásainak élelten felítését rábizva olvasóimra, hozzávetőleges képét adjam a valóságnak.

Csak keresztmetszetet adok tehát s ezt is az őrs parancsnokán keresztül.

A csendőrör parancsnoka a csendőrök szolgálatának éltető eleme, a közbiztonsági szolgálat élharcosa. Hivatásának legnagyobb szolgálója. Lelke a körletének. Világító oszlop a bajban és körlete tízhúszezer emberének pásztora. Ha megmutatom őt közelebbről, arcma, alakja megmarad az emlékezetünkben és munkáján keresztül őrsének élete is megvilágosodik. Hangsúlyozom: keresztmetszetet adok.

Ismerkedjünk meg vele.

Ha beléptél a csendőrlaktanyába, katonaszemed megtelik a rend mindenütt jelenvalóságával. For-

* Megjelent a Magyar Katonai Szemle 1944. márciusi számában.

gatod a fejedet: a helyiségek hivatalos feliratai feketellenek eléd, az udvaron és az ablakokban, párkányokon viszont a virágok köszöntenek. Nemcsak lakás, hanem fészek, otthon, minden csendőr lak-tanya. A szobákban is az előírásokat találod, de minden beágyazva az egyéni és a közösségi érzést hangosan kifejező gondoskodás jegyeibe: fényképek, kézimunka, rádió, azon váza és egyéb diszek, az ágyakon a kincstári párna fölött fehér, tollal tömött, úgynevezett magánpárna az édesanyától vagy édes leánytól... Mögötted áll az őrs parancsnoka, előtted, körülötted nyílt arcú, feszes tartású bajtársak, lesik az arcodat, aki most az otthonukat nézed. Az otthon a bentélők tükre, — tudják mindnyájan — és most itéletedet, a katonabajtárs itéletét várják és Te nem tudod elrejtteni meglegedettségedet megmutatod őszinte enmagadat, amikor kimondod, hogy a fegyelem levegője van jelen a szobákban, amellet, hogy minden szép, tiszta és barátságos. Amikor kiléptél a szobából, mögötted hat-nyolc csendőr arca piroslik elismeréssédtől. Az őrsparancsnok tudja, hogy ez így van, ennek így kell lennie és csakis így lehet. Arról neki kell gondoskodnia.

Most jut eszedbe elmondani az őrsparancsnoknak, hogy miért kerested fel. Elvesztett valahogyan a köpenyed a napokban: a málhakocsiról-e avagy máshonnan, sajnos, nem tudod megmondani, a tisztiszolga hanyag volt. Mikor a századoddal a kihelyezés helyére megérkeztél, az alkonyat hívősre fordult és... hiába kerested a köpenyt. A csendőr segítségét kívánod, hogy megkerüljön.

Az őrsparancsnok ott áll előtted, feltesz néhány kérdést: Te nézed izmos, feszes alakját, jólszabott

ruháját, figyeled nyugodt szavait és észreveszed, hogy az őrsparancsnok feje ezüstös. Pedig az arca fiatalos. Bajtárs, ebben az ezüstözöttségben benne van a parancsnok ezernyi gondja. A köpenyed éppen úgy, mint például a nemzetiségi kérdés hidrateste, amellyel annyit küszködik.

Megnyugvással veszed tudomásul, hogy járőrök fognak kutatni, „nyomozni“ a köpenyed, drága holmid után. Magnyugvással, mondom, mert hallottad elégszer, hogy a csendőrmunka, jómunka. Az emberi teljesítőképességek legszélesebb keretei között végzett munka az mindig, amit az őrs parancsnoka telít meg lélekkel.

Köszöntél s ekkor szemedbe néz az őrsparancsnok, válla, melle egy gondolatlan magasabbra verődik, ez a bátor arc most egy gonddal súlyosabb kellene, hogy legyen, de mégis kisimult, mert a feljebbvalóját üdvözi, akit katonalelkének minden értékével becsül és tisztel.

Egy gonddal több a parancsnok vállán s ez mindaddig nyomja, míg nem jelentkezik Nálad a köpenyeddal s minél később történik ez, annál elviselhetlenebb a gond. Bizonyos, hogy néhány órán belül már kirendelte egyik járőrét, kis haditerv alakult ki fejében és útmutatásával már keresik elvesztett holmidat. Bizonyos, hogy a legjobb emberét küldi ki ügyedben, ha ugyan nincs más ügyben máris valahol a határban.

Ez a másik járőr egy más gondot jelent. A harmadik járőr újabb gondot. S ha bármilyen okból nem tud valahova olyan és annyi járőrt küldeni, amelyet és amennyit szeretne, ez a legnagyobb gondja. Egyik ügy lehet, hogy nevetségesen kis ügynek látszik, de lehet, hogy intellektuális bűncselekményről lesz majd szó, amelyben ravasz koponyák vannak, váltó is szerepel vagy bizományosok sikasztási művelete... Vajjon bír-e velük szemben fölénnyel a magárahagyott járőr, vajjon szerzett-e már olyan bűnjelet, amelynek ereje értékessé teszi napok munkáját és majdan az ügyesség részére készített bűnügyi feljelentést.

Bajtárs, egyszer el kellene olvasnod egy ilyen feljelentést. Az őrsparancsnok gondja, hogy az megfeleljen a valóságnak, a törvényeknek, a bűnről éles képet adjon és a bűnös ne ugorják el büntetlenül. Csak további tájékoztatásul jegyzem meg, hogy a másik közbiztonsági testületnél, — a m. kir. rendőrségnél — nem az őrszobaparancsnokok nyomoznak.

Az ezüstösfejű katonáember eligazítván járőreit, leül az irodai székre, előtte az asztalon papírok: egy új törvény szövege, amit majd, de mielőbb oktatni kell, előbb természetesen neki magának kell megérteni, magáévá tenni, majd aztán kerül sor a tanításra. Az öreg legénységnek másként, a fiataloknak megint másként. Nehéz mesterség. Te, aki a honvéd legénységgel foglalkozol, tudod, hogy nem játék a tanítás, ha lehet és van is játékos tanítás. Itt nem lehet, itt a törvény súlyos szavait külön-külön kell megmagyarázni és pedig annyira, hogy az egyetlen heyes eljárásban ne legyen a csendőrnök kétsége. Ne legyen, mert abból kár származik, sokszor helyrehozhatatlan kár. Úgy kell tehát tanítania és nem szabad elfelejteni, hogy jól tanítani nagyon nehéz mesterség. Még akkor is, ha a „tanító“-nak nincs más dolga!

A törvény mellett az asztalon parancsok, rendeletek, gazdaszat-közigazgatási rendelkezések, a lakatanya tatarozására vonatkozó intézkedések, aztán panasz a közellátás miatt a jegyző ellen, névtelen levél, aztán ott van a csendőrség napi hivatalos újságja, a csendőrség központi nyomozó parancsnoksága által kiadott körözések és közbiztonsági események halmaza, a maga tucatnyi rovatával, aztán...

Az őrsparancsnok végigsimít a homlokán, vajjon melyiken kezdje, — szájába dug egy cigarettát és a maga kedvéért feláll az asztaltól, kinéz az udvarra valami felfrissülést vár a külvilágtól, de mégis visszafordul, mert úzi a gond. El kell intéznie mindent ma, mert holnap... Holnap más szavakban, cselekedetekben és jelekben jelentkezik a meg nem álló élet és új tennivalók követelik az elsőséget, nő a munka és kevesebb erő jut a köpenyed felkutatására, a sikasztás nyomozására, oktatására, a katonai kiképzésre, kevesebb a portyázásra és kevesebb mindarra, ami kötelességei közé tartozik.

Visszaül az asztalához, amelyen beosztottjainak írásbeli dolgozatai állanak felülvizsgálatra várva, a számtani és tereptani dolgozatok, bűnügyi feljelentések fogalmazványainak csomója. De mellette a közellátási rendelkezések tengere: bizonyos, hogy az újabb fél vagy egész kiló rendelet láttára ismét eltűnik hajszálaiból az élet, tovább szürkül láthatatlannul — csak ő érzi. Beletemetkezik az árpa, a textil, az olajmagvak, a tojás, a kence és a fűszerárak forgalmát szabályozó sorok, hivatkozások és helyesbítések, hatályonkívül helyezések és módosítások betűtengerébe és — felriad, amikor a falon megszólal a telefon.

Odalép a készülékhez, még fekete hangyasereg rajzik a betűk olvasásától az agyában, de máris kész... és jegyzi a parancsot, ami előljárójától jön... Három: csendőr induljon útba azonnal: összpontosítás... Három! Azt se tudja, hogy hova, mikor, melyik emberét vezényelje, most ez is... Kiket?... És a közgazdálkodás, a nőtlenség gazdálkodása hogyan fog kinézni, mi lesz a kis vagyontájjal, amit az ő tapasztalt irányítása mellett összetakarékoskodtak az emberek? Hiszen a mai beszerzési nehézségek nemcsak őt, de mindnyájukat szokatlan, új, nehéz, nem szűnő gondokkal terheli.

Új gondok...

Mégis délután ott látod őt a téren. Egyedül áll, látszólag tétlen, a sarkon áll, néz körül. Fogadja a köszöntéseket, kezefog, beszél, magyaráznak neki s ha jól figyeled, észreveszed, hogy a szeme egy pontra gyakran visszatér. Valami lesz ott vagy van is? Mögéje lopakodsz, szeme sugarára emeled szemedet és rátalálsz egy csendőr járőrre. A vásárosok között mozog az, jobban csak a tollas kalappár látszik előtted, aki nem vagy szokva a csendőrmozgás felismeréséhez. Az őrsparancsnok azonban többet lát, annyit bizonyosan, hogy a járőr régóta egy és ugyanazon helyen van, a kékfestők sátrai során, ott van, ott történt valami. Vásári tolvajok? Zsebmeteszöbbanda? Szélhámosok? Valami van ott.

Az őrsparancsnok elindul, megy, út nyílik előtte. De amíg eljut odáig! Kérések, kérdések kísérik. Úgyes-bajos emberek között jár, megy, él. És ma még nem volt egy nyugodt perce sem. Láthattad.

Holnap majd másként lesz. Holnap nem történik semmi: nem érkezik újabb törvény. Rendelet se, parancs se. Nem hívja fel a főszolgabíró, a hadiüzemi parancsnok, nem a levante s az erdők felől sem jön semmi panasz, egyéb hatóságok is csendben vannak és talán a munkások között sem lesz semmi baj... De csak talán!

Holnap talán elmehet portyázni. Már-már elmulasztja az előírt szolgálatot, naponta 4 órai külső szolgálatot. Ha tíz napig nem megy, akkor a tizenegyedik napon már 44 órai szolgálatra kell indulnia. A tarolt mezők, csöndes tanyák, országutak és vasutak mentén, a külső községekben kell utánanéznie, hogy mi történt, járőrei mikor jártak ott, illetve, hogy valóban ott jártak-e, hogyan és mit cselekedtek, úgy végezték-e a munkájukat, a rájuk bízottakat, ahogyan kellett, úgy viselkedtek-e mindenütt és mindenkiel szemben, ahogyan kell?

Elmegy portyázni holnap vagy holnapután, elviszi magával azokat a régi bűneseteket, amikre évek óta nem tudtak világosságot deríteni (reméljük, a Te köpenyed ügye soha nem jut ide), elviszi, mondom a kiderítetlen bűneseteket és jár utánuk, hogy végre már ne nyomja lelküket a tisztázatlan bűn. Ezek aztán a nehéz bilincsek! Elmegy hát portyázni és amikor elbúcsúzik asszonyától és gyermekeitől (mert többszámában szokták — és joggal de büszkén mondani!), melegét csókol azok arcára és hamar elfordul asszonya előtt, mert annak arcán örökös aggodalom ül, valahányszor szolgálatba indul. Tudja, hogy ez oktan dolog, ha még annyi testi áldozatunk van is a hősök kövére jegyezve és ha még annyi esetben történt is, hogy a csendőr otthonhagyott családját, vagyontájját gonosz kezek bántották.

Elindul és amikor kiér a határba, szénéz: itt az ő igazi birodalma, itt egyedül ő az úr, hat községben, kilenc templomban, huszonegyezer holdon, harminc vagy hatvan tanyában, tizenhétézer lélekben ő az, akiben a törvényt látják, ő az, aki ezekenél a törvény megtartását kívánja, egyedül ő és emberei, akik együtt egy család.

Ezeröttszáz ilyen család van az országban és Te, aki holmid elvesztését jelentetted be tegnap, Te talán nem is gondold, hogy az őrsparancsnok és az őrs, a kis csendőr család minden tagja, egyformán osztozik a Te aggodalmaidban?

A kis családnak egyforma kötelességet jelent a virágzó barackág letörése, egy emberölés, a rablás, vagy a köpenyed elvesztése.

Ezeröttszáz ilyen égő forrása a kötelesség teljesítésnek, jelenti a magyar csendőr-örsök lelkeségét.

Bajtárs, a szolgálati utasításra mégis visszatérek egy percre. Azt mondja az őrsparancsnokról:

„Az őrsparancsnok az őrs állapotáért, alárendeltjeinek katonai és hivatásszerű elméleti és gyakorlati kiképzéséért, valamint az őrskörlet közbiztonsági állapotáért teljes mértékben felelős.“

Bajtárs, aki katona vagy, ebből csak ezt vedd elő: ... alárendeltjeinek katonai és hivatásszerű elméleti és gyakorlati kiképzéséért...

Vagy csak ennyit: ... hivatásszerű ... gyakorlati kiképzéséért...

A csendőr gyakorlati kiképzése? ... Óriási feladat...

Mészégető Máramarosban.

Szathmáry fődgy. felv.

De menjünk tovább. Az utasítás oldalakon keresztül ilyen szavakat használ: Köteles... gondoskodjék... felelős... köteles... köteles... igyekezzék... örködjék affölött... ellenőrizze...

Mi minden van e szavakban!...

Most e mozaikképhez olvasd meg el az utasításunknak azt a fejezetét, amely meghatározza a csendőr teendőit, aztán azt is, amely felsorolja, hogy milyen szolgálatok teljesítését nem lehet a csendőrtől kívánni. (Ezt bizonyára azért vette fel az utasítás, mert az őt igénybe venni jogosultak részéről igenis igen nagy a hajlandóság a csendőrt nem hivatásszerű szolgálatokra használni.)

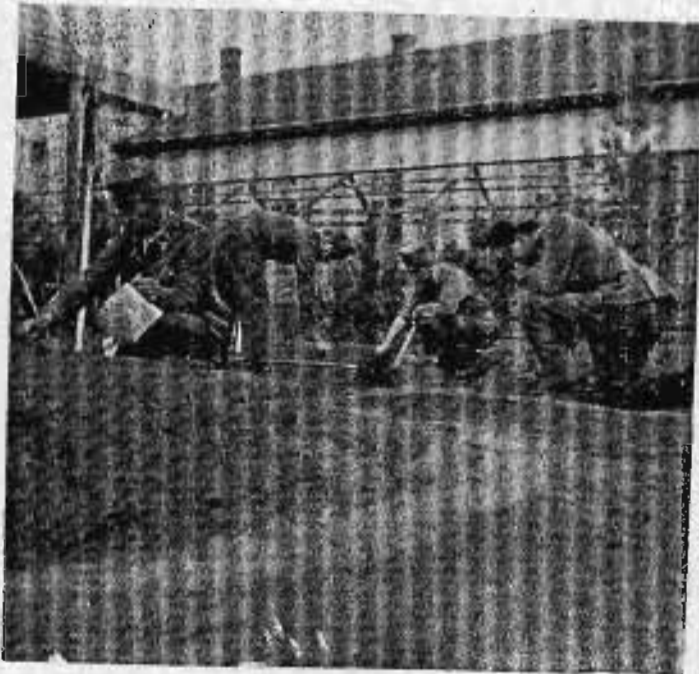
„64. A csendőr, illetőleg az őrsparancsnokság a következő szolgálati feladatokat végzi:

1. Működési területének állandó portyázása által büntetendő cselekmények elkövetését megakadályozza.

2. Elkövetett büntetendő cselekmények felől tudomást szerez, azok tetteseit kinyomozza és az illetékes bírósághoz vagy hatósághoz feljeleni, illetőleg átadja.

3. Az államra és a közbiztonságra veszélyes, gyanús vagy rendőri felügyelet alá helyezett egyéneket, a külföldieket és a gyanús idegeneket megfigyeli és ellenőrzi, szükség esetében velük szemben eljár; gyanús helyiségeket megfigyeli és ellenőrzi.

4. Nyomozott és körözött egyének után puhatol s megtalálása esetében velük a nyomozólevél, elfogatóparancs vagy körözés rendelkezése szerint jár el.

Tavaszi munka az őrsön.

Seres cső, felv.

5. Állami és társadalmi rend, vallás elleni, nemzeti-ségi, munkás- és egyéb társadalmi mozgalmakat figyelemmel kísér, észleleteiről jelentést tesz, sürgős esetekben közbelép.
6. Nemzetvédelmi szempontból megfigyeléseket végez és észleleteiről az előjáró parancsnokságot és az illetékes közigazgatási hatóságot tájékoztatja.
7. Elemi csapások, balesetek, ragályos betegségek és más közveszélyek esetében segílyt nyújt.
8. Népgyűlések, népcsoportosulások alkalmával a rendet fenntartja, a nem engedélyezett népgyűléseket feloszlatja.
9. A bíróság, az ügyészség vagy más illetékes hatóság felhívására vagy megkeresésére nyomozó cselekményeket, továbbá elfogásokat és elővezetéseket fogantat.
10. Nyilvános közlekedési eszközökön és vonalokon a forgalom zavartalanását biztosítja.
11. Az illetékes katonai és polgári hatóságok és hatósági személyek felhívására vagy megkeresésére karhatalmi segílyt nyújt.
12. Utasokat és szállítmányokat kísérés által biztosít.
13. A községi éjjeli őröket, illetőleg a hatóság által felállított polgári őröket ellenőrzi, az utóbbiakat azonban csak külön felhívásra.
14. Züllésnek indult vagy erkölcsi romlásnak kitett gyermekek és fiatalok környezetét megfigyeli, az ő életviszonyaik felől tájékozást szerez és erről az illetékes hatóságnak jelentést tesz.
15. A közbiztonságra vonatkozó minden fontos ügyben az előjáró parancsnokságot és az illetékes hatóságot állandóan tájékoztatja, azokhoz ezzel a szolgálattal kapcsolatosan javaslatot tesz, egyes egyének, egyesületek stb. működéséről és közbiztonsági vagy erkölcsi szempontból való magatartásáról vagy megbízhatóságáról véleményét ad.
16. A katonai egyéneket — ott, ahol honvéd állomásparancsnokság nincs — katonai szempontból (magatartás, öltözet stb. tekintetében) ellenőrzi, szőkevény és önkénytelen eltávozott katonákkal szemben eljár.
17. Az illetékes méntelepvezetőség megkeresésére az állami mén ellenőrzésében közreműködik, zugméneket kinyomoz és azok tulajdonosaival szemben eljár.

18. A határőr-alakulatok által csempészetten tetten-ért és átadott idegen honos jogtalan határátlépőket a tényleírással együtt a kir. ügyészséghez továbbítja.

19. Baleset vagy kényszerleszállás esetében a légi-járműveket őrzi.

65. Az előbbi pont 1—19. alpontjaiban fel nem sorolt szolgálatokra a csendőrt senki sem veheti igénybe; szintúgy tilos a csendőrt hivatásszerű szolgálattól bármi címen indokolatlanul elvonni.

Különösen tilos a csendőrt igénybevenni:

- a) magántermészetű vagy személyes szolgálatra, a küldöncszolgálat (173. pont) kivételével;
- b) közönséges testimunkára, kivéve a szolgálat, a kiképzés, a laktanyarend vagy a csendőrség belsőgazdálkodása érdekében szükséges ilyen munkákat;
- c) betegek vagy elmebetegek kísérésére, háztartási cselédszökevényeknek és iparostanoncnak helyben való elővezetésére, ha erre a célra más rendőri közeg rendelkezésre áll;
- d) polgári hatóságoknál teljesítendő belső (irodai, küldönc, ügyeleti stb.) szolgálatra, polgári bíróságok és hatóságok ügyiratainak, idézéseinek stb. kézbesítésére, hivatalos rendelkezések kihirdetésére és olyan összeírásokra, amelyek nem valamely kivételes fontosságú rendészeti vagy közbiztonsági adatgyűjtésre vonatkoznak;
- e) cselédek és munkások társadalombiztosítási bejelentési ügyeinek ellenőrzésére;
- f) letartóztatási intézetekben foglyoknak állandó vagy huzamosabb ideig tartó őrzésére;
- g) színházi, mozgóképfénykép- vagy más előadásokon, továbbá táncmulatságokon rendszeres ügyeleti szolgálat teljesítésére;
- h) politikai gyűléseknek a hatóság képviseletében való ellenőrzésére;
- i) vám- és egyedárusági vagy jövedéki és bortörvényekbe ütköző cselekmények nyomozására, tettenérés esetét kivéve; egyéneknek, cégeknek vagy vállalatoknak jövedéki szempontból való rendszeres ellenőrzésére;
- j) gyeppmesterek kísérésére, munkásoknak a munka közben való felügyelésére, kéjnöknek orvosi vizsgálatra való előállítására, ha erre a célra más rendőri közeg rendelkezésre áll;
- k) bármilyen gyűjtésre, árusításra, nyomtatványok vagy más cikkek terjesztésére, továbbá ilyeneknél közvetlen vagy közvetett közreműködésre.

Ezeket a tennivalókat a csendőr saját kezdeményezéséből sem végezheti."

Csak keveset mondhattam. Bizonyos vagyok abban, hogy mégis hús- és vér-embert mutattam meg a csendőrsők parancsnokaiban. Előtte, aki ismered jól az egymásrautaltság szükségességét, tényét, erejét és eredményeit és aki munkakörében megtalálod az alkalmat őket mindazoknak bemutatni, akik az együttes munkának szívvél-lelékkel munkásai, valamint azoknak is, akik nem tudják megérteni, hogy az ország nyugalma érdekében végzett csendőri munka miért nem él erőteljesebben a nagy nyilvánosság előtt?

Most már tudhatod: nem érünk rá, bajtárs.

Magyarország a hősök nemzete. Németország az erényt, Franciaország a szabadságot, Olaszország a dicsőséget jelenti a nemzetek sorában. Magyarországot a hősiesség megfestésülése.

Victor Hugo.

PORTYÁZÁS

Óriási tájékozatlanság uralkodik nálunk a légoltalmi előkészületek terén. Hiába ontják a hatóságok a tájékoztatást, rendeletet, rendezik a tanfolyamokat, ontják a felvilágosítást rádióban, újságban, az érdeklődés távolról sem akkora, mintha moziba vagy futballmérkőzésre csalogatnák az embereket.

Valljuk be őszintén, hogy a légót nem vettük túlságosan komolyan. Sok embernek halvány sejtelve sincs arról, hogyan kell viselkedni légitámadáskor. A legegyszerűbb dolgokkal sincsenek tisztában. Egyszerűen nem érdekli őket a dolog és csak mosolyognak azokon, akik komolyan veszik.

Ez nem bátorság, hanem botorság, de még annál is több: lelkiismeretlenség. Nemcsak önmagunkkal, de másokkal szemben is, mert ezek a hányaveti emberek azoknak az irányítására és támogatására szorulnak a veszélyben, akik tudják, mit és hogyan kell cselekedni.

Ne tőrjünk az ilyen kényelmeskedőket. Kényszerítsük őket az érdeklődésre. Meg kell nekik magyarázni, hogy tájékozatlanságuk és ügyetlenségük másokat is bajba sodorhat. Meg kell velük értetni, hogy pillanatok alatt, beidegzett biztos mozdulatokkal kell adott esetben megtenni mindazt, amitől a maguk és mások sorsa függ. Ezt akkor már hiába akarnak megtanulni, akkor elkéstek vele.

Az pedig természetes, hogy az emberek a csendőrtől elsősorban elvárják, hogy a légoltalmi feladatokban otthon legyen. Ha még ő sem, akkor kicsoda? Bárhol és bármikor sor kerülhet rá, hogy ebből is levizsgáljon a csendőr s ha ezen a vizsgán tudatlannak és ügyetlennek bizonyulna, az botrányos szégyen lenne.

Bárhol és bármikor! Nem lehet kiszámítani, hol és mikor robbanhat bomba és gyulladhat fel a padlás vagy kazal. A legeldugottabb falu, de még tanya se gondolja, hogy nem érheti támadás. Akármennyire tervszerű is a legtöbb légitámadás és bármennyire igaz, hogy a nagy központokat keresi, váratlan és kiszámíthatatlan okok odasodorhatják a bajt a legtávolabbi tanya fölé is. Nagyon sok gyakorlati példa igazolja ezt.

Mindenütt és mindig számolni kell támadással. A bombának és a gyújtórúdnak egyremegy, hogy tervszerűen dobták-e le, vagy tervszerűtlenül, elterítve az eredeti céltől. Robban és gyújt akárhol, ahol földet ér.

Amint túlzás a közömbösség, éppen úgy túlzás és hiba a félelem. A védtelen kiszolgáltatottság félelme.

Lehet védekezni a repülő ellen is. Lehet a károkat korlátozni és lehet életet menteni. Ha nem így lenne, akkor a háborút a repülőgépek már régen eldöntötte volna. Ügyességgel és józansággal házakat, utcákat lehet megmenteni, ha képzett és bátor emberek kezében a gyeplő.

A legrosszabb mindenestre a teljes szellemi, lelki és erkölcsi téltenség, amit jámbor szóval meg-

adásnak nevezünk. Ez a legveszedelmesebb, mert előre megbénít minden védekező akaratot. Nézetünk és megfigyeléseink szerint a mi közönségünk nagy része éppen erre a legnagyobb hibára hajlamos. Sok ember egyszerűen kizárja a gondolatai közül a légitámadás lehetőségét, mintha bizony az ördög lenne, amit tömjénnel távol lehet tartani.

Ez a lelki struccpolitika. Ne gondoljunk arra, ami kellemetlen. Ha mégis megtörténne, majd lesz valahogyan, majd csak elbújunk valahova.

Sajnos, a tájékozatlanság is, meg a lelki ellenállás akarata is sok embernél ebben az elbújásban éri el a csúcspontját, pedig nem elbújni, hanem védekezni kell. Fedezni magunkat, amíg szükséges, de helytállni, cselekedni, intézkedni, mihelyt lehet. Az elbújás a vakszerencsére bízva a dolgokat, a védekezés pedig megtoldja a szerencsét tudással, számítással és bátorsággal. A kettő között a különbség nagy.

Ezekben a komoly időkben egyébként is szilárd-ságra van szükség. Sorsunk Isten tenyerén van. Aki riadozik és hitetlenkedik, könnyen kiesik ebből a tenyérből. Nagyobb veszedelem, mint a tétova remegés nincsen.

A mi nemzedékünknek nagy feladatok jutottak. Nem egyszerű feladatok. Életünk zajlik és viszontagságos. Ezt nevezik a történelemben hősi korszaknak s a népek aszerint virágzanak vagy senyvednek, amint a hősi korszakok próbáit bírják. A szemünk előtt omlottak össze népes nemzetek és állják a sarat kisebbek. A nép jellemétől függően, nem a számszerű nagyságtól.

Állni kell a sarat, ha már benne vagyunk. Miért teremtet az Isten annyiféle népet, nem tudjuk, de azt tudjuk, látjuk, hogy mindegyik a maga módján akar élni és nem akar más lenni, mint aminek születünk, akarva sem. Ha ezt elvonná tőlünk valaki, mi maradna? Szemétszóma lennénk a népek tengerén szétszórtásra és korhadásra ítéelve.

Állni kell a sarat, mert a gyermekeink sorsa a mi erőnkön épül. Egyéni sorsunk küzdelmes, kockázatos, de elkanyarodás nem lehetséges. Még gyávaság útján sem, mert példák mutatják, hogy ez nemcsak jellemtelen, hanem taktikának is a legrosszabb.

Sorsunk Isten tenyerén van. Járjuk ezt a drága, szép magyar földet, amit tatár és török és annyi más dúlás után a lelkünkkel melengettünk újra és újra termőre, amibe annyi ősrünk tömérdek verejtéke és vére hullott. Járjuk, portyázzuk ezt a legdrágább és legszebb földet és érezzük, hogy életünk és sorsunk egy az övével.

Az ingadozó, a gyáva, az önző egy búzaszemlet nem érdemel ettől a földtől. Csak a szilárdnak teremjen, akik az emberi lélek mélységében vágyódnak a békeséges nyugalom után, de ez a vágy elmosódik a szilárd akarat erejétől.

A nagy kérdéseket nem beszédek és többségi határozatok döntenek el, hanem vas és vér!
Bismarck.

Egy tábori csendőr naplójából.

Írta: BÁNFÖLDI GYÖRGY őrmester (Debrecen)
(8. közlemény.)

Még megérkezésünk estjén jelentést tettem a H. és K. főnöknek. Parancsot kaptam, hogy másnap az eddig elfogott egyéneket részletesen kérdezzem ki s még az éj folyamán intézkedjem, hogy 8—10 B. egyén a hajnali órákban induljon útba és a községtől nyugatra kb. 10 km-es vonalon a területet fésülje át. Ugyanis a németektől egy aznap érkezett telefonjelentés szerint a front mögött 50 km-re egy 8 tagból álló partizán csoport felrobbantotta száruztelleppel a vasútvonalat, egy német tehervonat alatt a közeli erdőből. A sín alá helyezett vékony fekete szigetelt huzal kötötte össze az erdőben lévő, száraztelepet tartalmazó dobozzal. A dobozon vilánykapcsoló volt, melynek egyszerű elfordításával vezették az áramot az aknához.

A robbanás után a vonaton utazó katonák az erdőt lerohanták és a partizánok közül 5 férfit tűzharcban agyonlőttek, míg 2 férfi és 1 nő elmenekült. Kiemelte a jelentés, hogy a menekülők birtokában olyan puskára szerelhető hangfogó készülék van, amely a dörrenést az ütőszeg csattanásáig tompítja.

A B. egyének kiválogatása, összeszedése és eligazítása után pihenőre térünk. Még jóformán el sem aludtam, mikor egy becsapódó repülőbomba légnyomása fából épült faházunk falát 130 fokra döntötte. Egyébként semmi baj nem történt. Aznap éjjel még sok bomba hullott körzetünkre, de repülőgépzúgást nem hallottunk. Utólag megállapították, hogy vitorlázó repülőgép járt fölöttünk. Hogy így volt-e, nem tudom, de annyi biztos, hogy a nagy csendben akármilyen magasan szálló gép motorzúgását hallani kellett volna. Másnap a házat emelők segítségével visszanyomattuk eredeti helyzetébe.

Reggel korán munkához láttam. Először a Timosenkó volt főhadiszállásán elfogott leányt kérdeztem ki, aki 23 éves, vorosilovgrádi születésű és illetőségű tanítónő volt. 1939. őszén Moszkvában 6 hónapos hírszerző iskolát végzett. A tanfolyam tananyagát, kiképzését és módszerét később ismertetni fogom. Az iskola elvégzése után hazabocsátották azzal, hogy amíg parancsot nem kap, tanítson tovább.

1941. őszén behívták Voroneshbe. Innen pár havi tartózkodás után Timosenkó főhadiszállására vitték, hol rendszeres továbbképzésben részesült és a hadsereg ballerinái közé nyert beosztást. 1943. július havában, amikor a kurski arcvonalszakaszon a támadásunk megindult és Timosenkó menekült, őt ott hagyták a következő parancsal.

Lakása a főhadiszállás mögött lévő kis épületben lesz, mely egyszersmind a hírszerzők és partizánok hírlőzpontja is. A használaton kívül álló kéménybe rádió van beépítve. A hozzáérkező hírszerzők eligazítása a konspirációs utasítás szerint történik. Éspedig az esetenként változó vezérszavak betűi szerint, amit természetesen mi is alaposan megtanultunk.

Amikor Timosenkó elmenekült, egyedül maradt, de élelem, pénz és ruha biztosítva volt. A legközelebbi lakott hely tőle 15 km-re feküdt. Helyét elhagyni további parancsig nem volt szabad.

Mint minden elfogott orosz hírszerzőnek és szabotőrnek, neki is volt előre betanult meséje s először

természetesen ezzel állt elő. Nálunk azonban nem sokat ért el vele. Ezt a mesét ők maguk között legendának hívták s ezt a kifejezést használtuk rá mi is. A legendát olyan meggyőzően adták elő, hogy többek, akik a mi dolgunkhoz nem értettek s az emberek lelkébe nem láttak be, komolyan vitatkoznunk kezdtek velem azon, hogy kinek van igaza. A legendák tárgyát és használatát az orosz H. és K. szervek arra az észleletükre építették, hogy a magyar nép és így a katona is jószívű, de annál nagyobb a gyűlölete a kommunizmus iránt.

Az elfogott orosz nő meséje a következő volt: Édesatyja őrnagyi rangban lévő orosz cári tiszt volt, aki a kényszer hatása alatt a kommunizmus szolgálatába állt. Pár esztendő múlva, mert nem volt teljesen megbízható, elbocsátották és ennek az erdőnek a felügyelőjévé tették. Itt éltek 1934. óta az erdőben. Öreg édesanyját magas kora ellenére Timosenkó főhadiszállásán takarítónőként alkalmazták s 1942. március havában kémkedés miatt az épület előtti térségen agyonlőtték. Atyját erődítési munkálatra hurcolták el, hol értesülése szerint, mert agg kora miatt dolgozni nem tudott, szintén agyonlőtték. Ő a tiszt konyhán mosogatólány volt. Timosenkó menekülése előtt két nappal egy fiatal tiszttől megtudta, hogy őt is el akarják távolítani, ami a kivégzéssel egyet jelent. Ekkor elbujdosott az erdőben. Egy hélig szártott kenyéren élt. Időközben az oroszok elmentek és helyükre magyar csapatok jöttek. Ekkor visszajött szülei régi lakásába s azóta itt él egyedül. A faluba kimenni nem mert, mert érezte, hogy az idegennel szemben a katonák bizalmatlanok. Itt viszont távol mindenkitől nem gyanúsíthatják meg semmivel s úgy gondolta, hogy ha majd magyar katonai járőr vetődik feléje, azok parancsnokának szerencsétlen sorsát elpanaszolja és kéri, hogy szerezzen részére igazolványt, hogy továbbra is édesanyja sírja mellett maradhasson.

Ez volt a legenda, a valóság pedig ez: amióta visszahagyták, csupán egy katonai gépkocsink ment arra, mely megállás nélkül haladt tovább. A leány visszamaradása óta, az orosz rádióközponttal mindennap 17 órakor összeköttetésbe lépett. Mindaddig semmiféle parancsot nem kapott, míg a magyar csapatok a Dónt el nem érték. Amikor nyilvánvalóvá vált, hogy itt állóharcra rendezkednek be, jött a parancs, hogy két nap múlva, pontosan 12 órakor, a lakásától 5 km-re keleti irányban, egy köteg rőzsével a hátán az erdő szélén egy fa tövében pihenjen mindaddig, amíg egy magányos férfi nem közeledik. A férfi őt meg fogja szólítani. Tovább a konspirációs utasítás szerint kell eljárnia.

Ő a parancs értelmében cselekedett. 12 óra után egy rőzsegyűjtő ember közeledett, aki köszönés helyett a konspirációs utasítás szabályainak megfelelő betűvel szólította meg. A további beszélgetés során, miután kölcsönösen meggyőződtek arról, hogy nem eshetnek csapdába, hátukon a rőzsével, egymást látótávolságban követve elindultak az ő lakása felé. Odaérve ő bement a lakásba, a férfi pedig kellő távolságból napszálltaig a lakást szemmel tartotta és csak azután ment be.

Ez a férfi volt az, aki a szénásszekérben a lányok alatt feküdt.

Másnap jelentették megérkezését rádióval a központi állomásnak.

(Folytatjuk.)

Hőseink.

Tavassy Lajos alezredes.

A keleti harctér 1942/43. évi nagy téli harciban különösen kitüntette magát Tavassy Lajos csendőr alezredes. Mint a németek oldalán küzdő III. magyar hadtestnek alárendelt 102. hadtáp zászlóalj parancsnoka, a hadtest rendkívül nagy kiterjedésű hadműveleti területén nagy eréllyel és vaskézrel szervezte meg és tartotta fenn a rendet és biztonságot. Zászlóaljának kiváló vezetésével, személyes vi-

téz és bátor magatartásával löbb ezer fő partizán-csoportot küzdött le és tett teljesen ártalmatlanná. Az ő kiválóan szakszerű irányításának és bátor vezetésének volt köszönhető, hogy a mostoha viszonyok és az elfoglalt terület nagy kiterjedése ellenére is helyreállt a küzdő egységek mögött az életbiztonság és biztosítható volt a zavartalan, nyugodt munka.

Az ő nevéhez fűződik a magyar csapatoknak a nagy téli csata során végrehajtott egyik dicsőséges fegyverténye: Szemidesjatszkójának, egy donmenti községnek hősi védelme is. A parancsnoksága alá rendelt körvédőállás csekély létszámú magyar-német védőcsapata töretlen küzdőszellemmel állta a többszörös túlerővel támadó bolsevisták meg-megújuló rohamait. Az orosz támadások véresen omlottak össze a védőállás jól megszervezett tűzrendszerében. Egyetlen rohamnál 150 halottat és mintegy 100 sebesültet veszített az ellenség.

Tavassy alezredes harccsoportjával 10 napon át tartotta ezt a fontos terepszakaszt s ezzel elősegítette a tőlük északra eső voronyezsi körzetből az ott felhalmozott központi anyagkészletek megmentését és a voronyezsi hídfő tervszerű kiürítését. A körvédő állást csapatával együtt csak rádióon kapott kitérési parancsra hagyta el. A kitérés során halt hősi halált e harcoknak mindvégig kiemelkedő hőse: Szakonyi Kálmán csendőrőrmester. Az itt lefolyt bátor harcok eredményeként a minden oldalról támadó kb. 7 zászlóaljnyi ellenség nagyrésztben felmorzsolódott.

Tavassy alezredes különös érdeme, hogy a job-bára visszaözlőkből álló, fegyverben, lőszerben és élelemben hiányt szenvedő s csaknem minden fegyvernembeli védőkbe személyes példaadásával és vitézségével olyan lelkesedést öntött, mely lehetővé tette — aránylag kevés saját veszteség mellett — az orosz támadó erők zömének megsemmisítését.

A Kormányzó Úr Ő Főméltósága Tavassy alezredest zászlóaljának kiválóan eredményes vezetéséért és vitéz, bátor magatartásáért a „Magyar Érdemrend Lovagkeresztjével a hadiszalagon a kardokkal” tüntette ki. Német részről a 2. oszt. vaskereszttel tüntették ki. A most folyó háborúban szerzett kitüntetései még a Kormányzói Dicséret Elismerés Magyar Koronás Bronz Érdemérme a hadiszalagon a kardokkal és az 1. osztályú tűzkereszt.

EMÉKEZZÜNK!

Szűcs Antal maglói őrsbeli tiszthelyettes vasút-biztosító szolgálat alkalmával a maglói vasútállomás közelében 1927 április 2-án egy vonat elütötte.

Császár Sándor bócsai őrsbeli csendőr címz. őrmester az orosz határon szerzett betegségében 1915 április 5-én Soltvadkerten meghalt.

Demeter István nagyzeréni őrsbeli népfelkelőt 1917 április 5-én, kőborcigányok járőrszolgálat közben agyonlőtték.

Préda György maroshévi őrsbeli csendőr az oroszokkal vívott harcban, 1916 április 6-án, Osztrovecznél elesett.

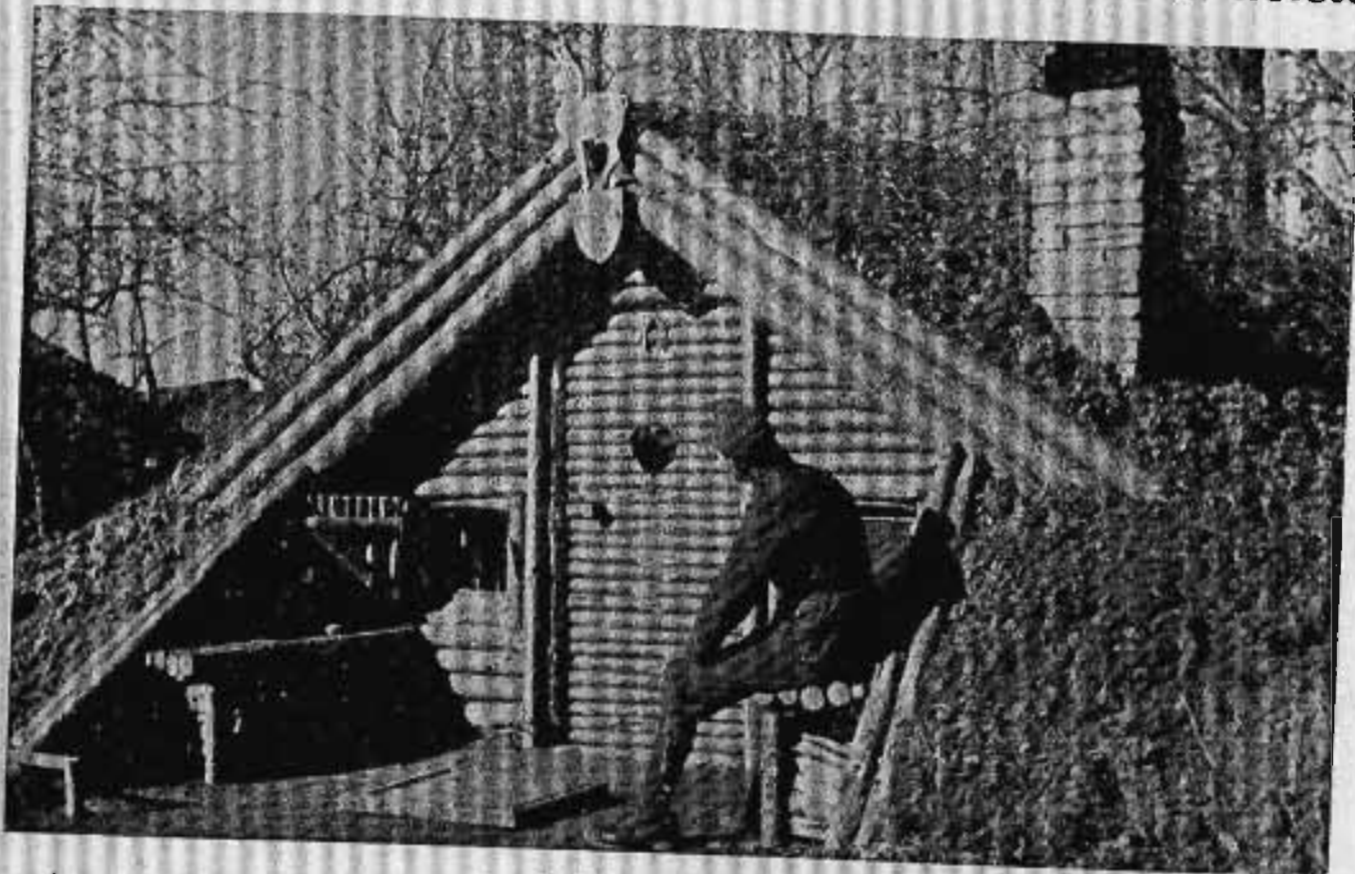
Tóth József dusnoki őrsbeli tartalékos címz. őrmester, 1918 április 7-én, katonaszökevény kísérése közben hajókatasztrófa következtében a Dunába fulladt.

Ábrahám Mihály felsőtörösvári őrsbeli alőrmester, román hadifogságból hazatérőben, a sipotei táborban szerzett betegségében 1918 április 8-án, Aradon meghalt.

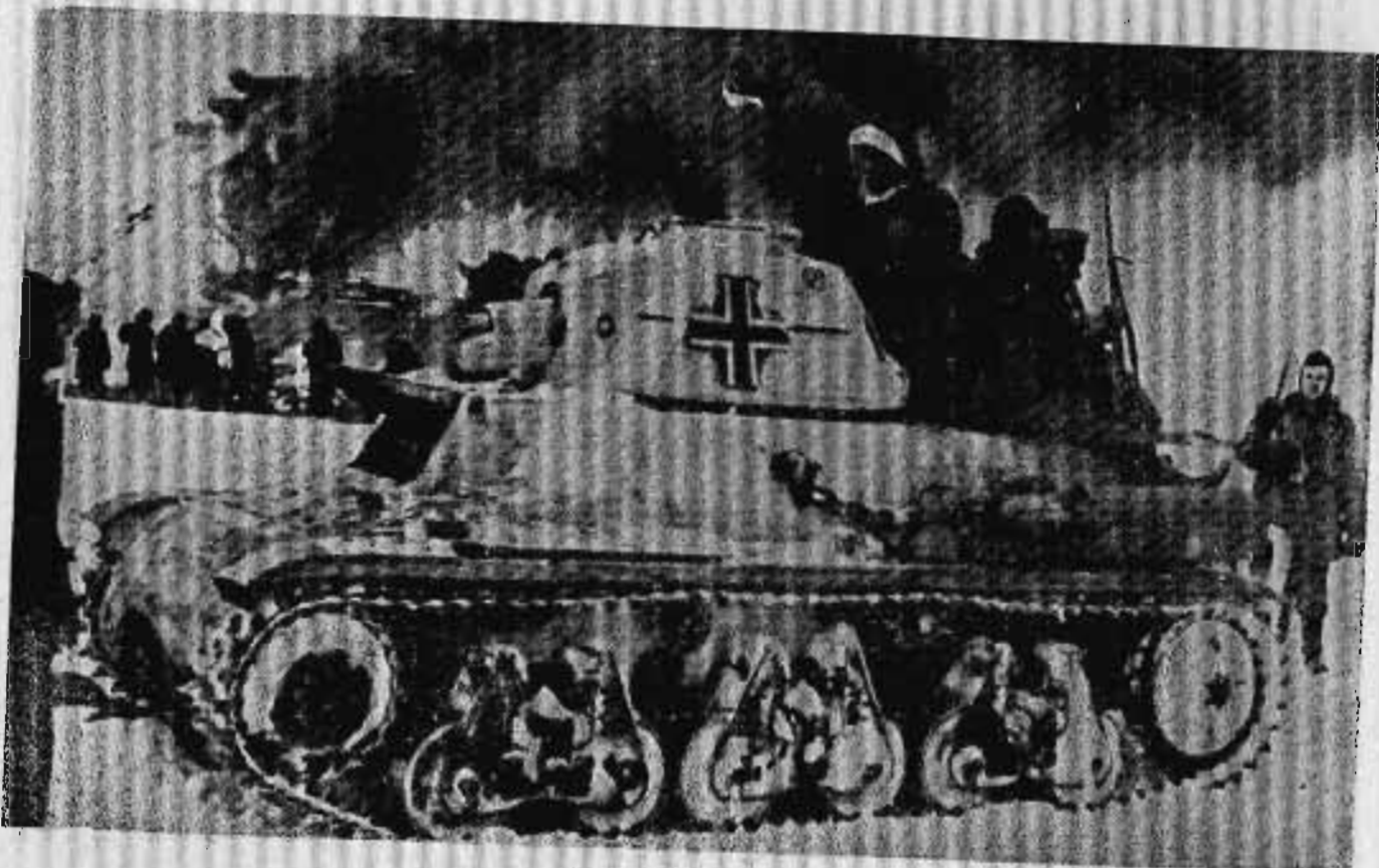
Berta József tiszthelyettes, a móri őrs parancsnoka, 1914-ben a harctéren szerzett sérülése következtében 1930 április 8-án, Budapesten meghalt.

Broczkó Gyula remetevasgyári őrsbeli alőrmester, a szerb harctéren szerzett betegségében 1919 április 12-én, Remetevasgyáron meghalt.

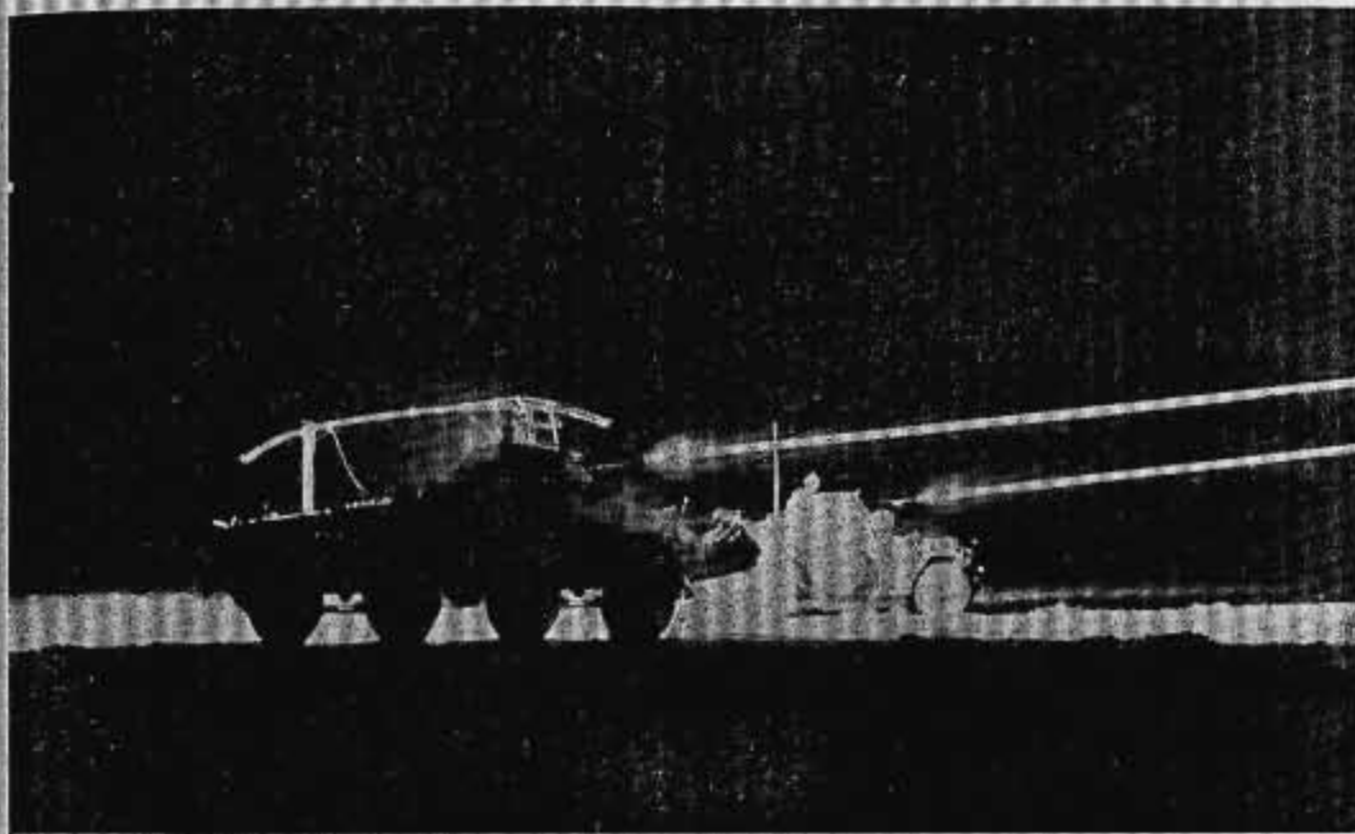
Sztrocsenyiczky János zselizi őrsbeli alőrmester, a harctéren szerzett betegségében, 1919 április 13-án, Esztergomban meghalt.

A keleti

Művészes fedezék.

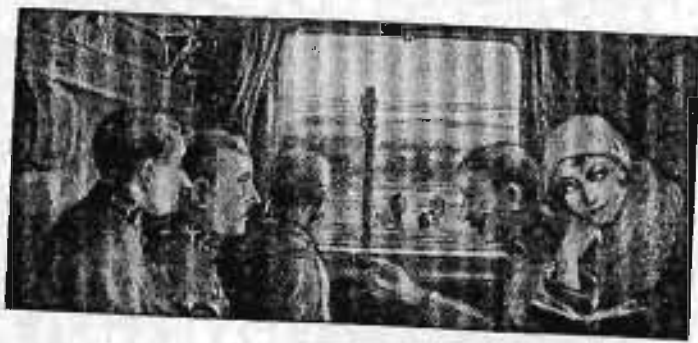
Európa védelmében.

haretérről.

Ejjei páncélos csata.

Égő falun keresztül.

ÓVAKODJUNK A KÉMEKTŐL

Hírszerzés és kémelhárítás.

Irtó: FERENCZY MÓN alezredes.

(6. közlemény.)

Ezeknek az iskoláknak kiképzési terveiből láthatjuk, hogy egy hivatásos kémnek milyen nagy követelményű testi és szellemi kiképzésen kell keresztülmennie, hogy nehéz feladatait meg tudja oldani. A feladatok végrehajtásánál igen nagy szerepet játszik a lélekjelenlét megőrzése, s az adott helyzetbe való azonnali beilleszkedés, mert a legkisebb félelemérzet, egy arcizom megrándulása, egy szemrebbenés elárulhatja a kémét.

Seeliger Emil ezredes, a Monarchia volt hírszerző tisztje mondja irataiban, hogy minden kémje valóságos hős volt, pedig tudták, hogy ha a vasakarattal kordában tartott idegek csak egy pillanatra is felmondják a szolgálatot, nyakuk köré fonódik a hóhér kötele, vagy eldördül a kivégzési szakasz sortüze. S mindezek ellenére, ha az ellenség ébersége, vagy a kiszámíthatatlan sors eltávolított az útból egy-egy kémét, nyomban akadt kettő, sőt több is a helyébe, aki szívesen vállalta a hialos veszedelmet.

Ladoux francia kapitány, a „deuxieme bureau“ egyik leghatékonyabb tagja, Franciaország részére Madame Marta Richter személyében igen jeles kémnőt szerződttetett. A kémnő feladata az volt, hogy leleplezze a Spanyolországban működő hírközpontot s annak kémjeit lehetőleg átcsalja Franciaországba.

Ladoux alaposan kioktatta Richter Mártát s ez megszívlelte Ladoux tanításait.

Richter bejáratos volt Madridban az előkelő körökbe. A feltűnő szépségű és csinosan öltözködő nőt szívesen fogadták mindenütt. Svájci nőnek adta ki magát s úgy tett, mintha nem értene németül.

A nő a madridi német hírközpont vezetőjének sem kerülte el figyelmét, akivel társaságban ismerkedett meg. A hírközpont vezetője szerette volna a nőt Németország részére megnyerni, de kételkedett abban, hogy a nő ne tudna németül. Ennek ki puhatólásával a hírközpont két jómögienésű férfi tagját bizta meg, akik a nővel megismerkedtek s udvarolni kezdtek. A nő szívesen fogadta az udvarlást, sőt később egy meghívást is elfogadott vacsorára. A vacsora célja az volt, hogy a nőt próbatétel elé állítsák.

A fejedelmi vacsora levestel kezdődött. A vendéglátó gazda a hölgy jelenlétében németül, fennhangon odaszólt a felszolgáló pincérnek.

„A svájci nő levesébe keverje bele azt a port De nehogy összecserelje a csészéket!“

Richter Márta nem árulta el, hogy folyékonyan beszél németül és mindent megért. Tudta, miről van szó! Pillanat alatt határozta és cselekednie kellett. Ha nem issza meg a levest, avagy félelmet mutat, elárulja magát s beleesik a csapdába. Itt mutatkozott az óriási lélekjelenlét és akaraterő. A következő pillanatban minden szemrebbenés nélkül kiürítette a csésze tartalmát, utána pedig a legkedélyesebben fogyasztotta el a felszolgált ételket.

A leves természetesen nem volt megmérgezve. A nő a próbatételt kiállotta s így minden gyanút elhárított magáról.

VI.

A kémek minden utat-módot felhasználnak arra, hogy a kikémlelendő ország területére bejuthassanak.

Amikor még a közlekedési technika gyenge lábon állott és a vonat, gépkocsi, repülőgép, szóval a modern közlekedési eszközök ismeretlenek voltak, a kémek is vándorbottal a kezükben, gyalogszerrel, legjobb esetben kocsin igyekeztek a felderítendő országot megközelíteni. A bejutás sem ütközött nagy akadályokba, hiszen a határ ellenőrzése a régebbi időkben nem volt olyan szigorú, mint napjainkban.

Az államok már békében védekeznek a megbizhatatlan, gyanús idegenek beözönlése ellen. A beutazásokat a legtöbb esetben engedélyhez kötik, melyet a külképviseleti hatóságok úgynevezett „visum“ formájában adnak meg. Ez az első szűrő a kémek elhárítása terén.

A határon való belépést csak a távolsági forgalom számára megnyitott határátkelő állomásokon és a kis határszéli forgalom részére fenntartott határátlépő pontokon engedik meg, amelyek rendészeti és vámszaki szempontból szigorú ellenőrzés alatt állanak. Itt van a második szűrő.

Az országba törvényes úton bejutni igyekvő kémek rendszerint hamis (álnévre szóló) vagy valódi útlevéllel, mint békés polgárok, kereskedők, utazók, artisták, stb. vonaton, hajón, gépkocsin, vagy egyéb közlekedési eszközön jelennek meg a határátkelő állomásokon és kérnek bebocsáttatást.

Sok esetben előfordul azonban, hogy nem törvényes úton igyekeznek bejutni, hanem a határon át besurranva — rendészeti nyelven „feketén“ — lépnek az ország területére, bujkálnak s cinkos társaikkal rejtőzködnek.

Megtörtént már az is, hogy határincidenst idéztek elő, csak azért, hogy a figyelmet eltereljék arról a helyről, ahol a kémek a határon át akarták tenni.

Jönnek, mint katonaszökevények, menekültek, hogy az állam menedékjogát élvezve, bizonyos mértékig szabadon mozoghassanak. Feladatuk megoldása után ezek eltűnnek.

Az ország határán belül a védekezés már nehezebb. Itt a harmadik szűrőt, az idegenellenőrzést vesszük igénybe.

Politikai feszültség esetén és háborúban a határvonalak szigorúbb ellenőrzés alá kerülnek, esetleg a határforgalom teljesen szünetel (határzár, határvédelem).

Az országba való bejutás ilyenkor elvben szinte lehetetlen. Mégis a kémek módot keresnek, hogy feladataik megoldása végett az országba bejuthassanak. Most lép előtérbe a legmodernebb közlekedési eszköz, a repülőgép. Repülőgépen hozzák az ország fölé a kémeket s itt alkalmas, félreeső helyen leszállva kiteszik, vagy ejtőernyővel lebecsájtják. Erre főként az éjjeli időt választják. A ledobott kém az ejtőernyőjét azután elrejtli, vagy megsemmisíti.

De igyekeznek a határvonalon át is besurranni, amihez rendszerint az ellenséghez szító, a legelrejtettebb utakat is ismerő lakosság segítségét veszik igénybe.

Háborúban a mozgóharcok alatt, míg összefüggő vonalak nincsenek kialakulva, az előnyomuló oszlopok közötti hézagokon szivárognak át. Később mindig újabb és újabb módokat találnak ki, hogy az ellenséges arcvonal mögé kerülhessenek. Jönnek, mint katonaszökevények, koldusok, mint ellenség elől menekülő polgárok, az ellenség által kifosztott kereskedők, hamis igazolvánnyal felszerelt semleges államok polgárai, vöröskeresztes ápolók, szabadságot saját tisztek, harcteret látogató szülők, járőrök és ki tudná azt még felsorolni, hogy milyen ürügy alatt.

Allásharcoknál megpróbálnak a drótakadályokon keresztül csúszva besurranni, vagy hézagokon az arcvonal mögé behatolni.

A németek az 1914—18. évi háború alatt Hollandia felé a határon magasfeszültségű árammal megtöltött csupasz drótkerítést húztak. Ezen keresztül a kémek gumiruhában közlekedtek.

Az első világháború alatt Franciaországban a németek kémhálózatát a franciák teljesen felgöngyöltették, úgy, hogy hónapokon keresztül nem érkezett semmi hír.

A francia hadsereg sebesült- és betegellátása ebben az időben nagy nehézségekkel küzdött. Egy napon egy amerikai polgárnő megfelelő okmányokkal, ajánló levelekkel és súlyos dollárokkal jelentkezett a francia hadvezetőségénél és engedélyt kért arra, hogy saját költségén egy vöröskeresztes egészségügyi oszlopot állíthasson fel vöröskeresztes ápolóknak és ápolóknak.

Kijelentette, hogy az oszlopot hajlandó mindennel ellátni s teljesen a hadvezetőség rendelkezésére bocsájtani, sőt maga is, mint ápolónő, az oszlopnál óhajtaná szolgálatot teljesíteni.

A francia hadvezetőség az ajánlatot elfogadta. A nő azonnal hozzálátott a szervezéshez s az oszlop rövid idő alatt elérte menetkészültségét. A hadvezetőség az oszlopot egyik támadásra készülő hadsereghez osztotta be. A nő rendkívül szorgalmasnak bizonyult, szigorúan vette feladatát s igyekezett mindenütt ott lenni, ahol reá szükség volt.

Felkereste az ütegek állásait, a csapattesteket, újonnan érkező alakulatokat, szeretetadományokat osztogatott, beteget és sebesülteket ápolott. Bejáratos volt sok helyre. Jó barátjai voltak a csapatoknál, parancsnokságoknál, kórházakban, mindenki

igyekezett a kedvében járni s kérdéseire szívesen megadták a választ.

Nehéz harcok voltak, súlyos sebesülteket hoztak be a vöröskeresztes oszlophoz. A nő éppen a sebesültek ápolásánál szorgoskodott, amikor egy belga főhadnagyot súlyos láblövéllyel hoztak a kötözőbe. A belga főhadnagy felismerte a nőt és a hölgyet, akivel még a háború előtti időben a belga határon főként az erődítési övezetben kirándulásokra járt és akit akkor kémkedésen rajtakapott, de sikerült elmenekülnie. Gondolta, hogy most sikerül a nőt a törvény kezére juttatni s ezért elkezdett kiabálni, hogy fogják le a nőt, mert az egy veszedelmes kémnő.

A nő az adott helyzetben azonnal feltalálta magát s az ott lévő orvosoknak, akik a tiszt kiáltására figyelmesek lettek, azt mondta, hogy a tiszt lázálmában van s nem tudja, hogy mit beszél. A főhadnagy azonban nem hagyta magát. Újból követelte, hogy a nőt azonnal fogják le, mert az egy igen veszedelmes és ügyes kémnő.

Most már nem volt habozásra idő, azonnal cselekedni kellett. A nő a menekülés útját választotta. Kiugrott a sátorból s futva egy erdő irányába menekült. Katonák üldözőbe vették, lövöldöztek utána, de eredmény nélkül. A nőnek sikerült az erdőt elérni. Ott egy fa mögé elbújva, bevárta a mit sem sejtő két katonát, majd elórántotta pisztolyát s két lövéssel a két katonát leterítette. Ezután gyorsan felöltözködött az egyik katona ruhájába s mint francia katonának sikerült a francia arcvonalon átszökni s az egyik német előőrsön jelentkezni.

Ez a bátor és leleményes nő Németország egyik leghíresebb hírszerzője, Lesser Anna volt. A franciák Madmoiselle Docteur néven ismerték.

VII.

A kémkedés békében és háborúban egyaránt folyik.

Az államok érdekelik megvédésére már békében előkészületeket tesznek a háborúra, ezeket az előkészületeket titokban tartják. A kémek ezeket az előkészületeket már békében igyekeznek kifürkészni s az erőforrásokat, erőtenyezőket felderíteni.

Politikai feszültség idejében az előkészületek lázasabb tevékenységet mutatnak, az ellenséges felderítés súlyával ama állam ellen fordul, ahonnan támadást várhat, illetőleg, amelyet meg akar támadni.

A hírszerzés azonban a háborúban éri el tetőpontját, amikor a szembenálló felek minden erőtenyező teljes igénybevételével igyekeznek a döntést kicsikarni.

Parabolához hasonlíthatnánk ezt a folyamatot, melynek kiinduló és végpontja a nyugvó sítot, a békeállapotot, felszálló ága a politikai feszültség idejét, csúcspontja a küzdelmes háborús éveket, míg lemenő ága a háborúból a béke időbe való átmenetet jelzi.

Az elhárítás hasonló folyamatot mutat, ez is alkalmazkodik a hírszerzés mérvéhez.

A Monarchiában 1910-ben 10, 1913-ban 30, 1914-ben a háború kitöréséig 36, a háború kitörése után 58, majd 1915-ben 189 orosz kémeket ítélték el jogerősen.

Gyorscsapatok üldözésben.

Fritz Luckenek a „Panzertruppe“ 1940/18. számában megjelent „Motorisierter Vormarsch“ című cikke nyomán.

Az amienskörnyéki sikeres áttörés után a németek hirtelen megkezdtek gyors csapatokkal a visszavonuló franciák kíméletlen üldözését, amelynek arányairól legcélszerűbben úgy alkotunk helyes képet, ha a különböző feladatokkal önállóan üldöző seregestek valamelyikének útját követjük bevetésétől feladatának végrehajtásáig.

Az egyik páncélos hadosztály pl. június 15-én a seinementi Nogent-ban — Strassburggal egymagasságban — van. Éjfélkor, 130 km-es menet után eléri a Yonne közelében fekvő Coulanges-t, majd folytatva előretörését, másnap, 100 km-es menet után, utcai harcok árán elfoglalja Autun-t. Rövid éjjeli pihenő hajnalig, majd a késő délelőtti órákban — összesen 280 km-es menet után — elfoglalja és megszállja Chalons-t!

Szinte elképesztő gyorsasággal törnek előre az üldöző csapatok a kijelölt útvonalakon. Tűlszárnyaló üldözés! Ez a jelszó. Nem törődnek a tőlük jobbra-balra elszigetelten még visszamaradó kisebb elleneségekkel, amelyek tapasztalataik szerint előbb-utóbb úgyis megtörnek és az előnyomuló zöm kezébe kerülnek. A nagy cél elérése fűti a csapatokat: befejezni a keleti arcvonalon és a Maginot-vonalban még küzdő ellenséges erők bekerítését.

Június 15-én kezdődött meg a már említett páncélos hadosztály előretörése. A legelől rohanó élek csakhamar találkoznak, illetve beérik az ellenséget, amely rövid kilátástalan harc után feladja a küzdelmet. Mind több lesz a fogoly. Ezeket lefegyverzik és egy-két ór kíséretében hátraküldik. Majd a zöm fog további sorsukról gondoskodni.

Az út mentén a menekülő francia sereg nyomát otthagytak szekerek és gépkocsik, elhajigált felszerelési cikkek, gazdátlanul csatangoló lovak jelzik. Egyik-másikon még a nyereg is rajta maradt. Távollab, félig az árokba taszítva egy üteg lövegei hevernek, melyeket kezelők otthagytak, hogy a vonatokon gyorsabban menekülhessenek.

Átkelnek a Seine-n. Enyhén hullámos vidék következik, amelyet később kisebb-nagyobb erdők tarkítanak. Busy. Kis község, utcái zsúfolva hosszú kocsioszlopokkal. Az utászszerűség, amelynek felszerelését szállítják, a házakban elszállásolva pihen. Fásultan, minden ellenállás nélkül veszik tudomásul, hogy elfogták őket.

A következő város: Laroche. Minden utcája magán viseli egy német bombázó kötelék támadásának szörnyű nyomait. Összeomlott házak romhalmazzal zárják el az utcákat, amelyeken csak nehezen tudnak átvergődni. Már sötétedik, mikor Auxerre-be érnek. Csendes, kihalt utcák, sötét ablakok, mintha minden lakója elmenekült volna. Csak néhány percig időznek benne és már tovább robnak. Még 40 km-t kell ma megtenniük!

Az előrejutást mindjobban megnehezítik a kiűritett városok és falvak menekültjei. Csoportokba verődve lépik el az utakat. Fáradtan, kimerülten, batyukkal megrakva, kis tárgycsomagokat, gyermek-kocsikat tolván vánszorognak előre. Legnagyobb részük asszony és gyermek. Meddig tart útjuk, hova

mennek? Senki sem tudja! Ők a háború legszánandóbb áldozatai.

Éjfélkor, teljes sötétségben vonulnak be Coulogne-ba. Az utcák, terek zsúfolva a menekültek ezreivel. Hol vannak a németek? Kérdezik, mert a bevonuló páncélosokat angoloknak nézik. Mikor megértik, hogy számukra a háború valóban véget ért, hogy a várost előzőnlő katonák németek, szinte megkönnyebbülnek. Most már csak az érdekli őket, hogy mikor térhetnek vissza elhagyott otthonaikba és kitől kaphatnának legalább száraz kenyert.

Reggelig pihenő. Talán akkorára beérkeznek majd a konyhák és a tartálykocsik. Utóbbiakra nagy szükség van, mert a kocsik tartályaiban már csak alig 10 km-es útra elegendő üzemanyag van. A konyhák lemaradása nem okoz zavart. A menekültség rengeteg konzervet hagyott hátra. Mindenkinél jut abból elegendő.

Ébresztő! A tartálykocsik még mindig nincsenek itt. A parancsnok elhatározza, hogy folytatja az előnyomulást az utolsó csepp benzinnel.

A menekülőknél még mindig sűrű csoportjai között vergődnek előre. Közvetlenül a következő község előtt, váratlanul tüzet kapnak. A franciák ügyilatszük nincsenek tekintettel saját honfitársaikra, akiket puska- és géppuskatűzük mindenestre jobban veszélyeztet, mint a páncélkocsikon ülő németeket.

Az elővéd harcok fejlődik. Tarackos ütege tüzelőállást foglal az út mentén és megnyitja a tüzet a községre. Néhány lövés után a franciák megszüntetik a tüzet és megadják magukat. A község átkutatásakor kiderül, hogy egy légvédelmi üteg kísérelte meg a céltalan ellenállást. A községben különben a megszokott kép fogadja a bevonulókat: menekültek beláthatatlan tömege és elhagyott kocsioszlopok. Nagy mennyiségű benzint zsákmányolnak, a saját tartálygépkocsik is megérkeznek, van üzemanyag bőven. 40 perc múlva már folytatják az előnyomulást.

Alighogy a községet elhagyják, egy francia üteggel és 10 gépkocsiból álló sebesültszállító gépkocsioszloppal találkoznak. Hova igyekeztek? Maguk sem tudják. Eltévédtek.

15 órakor ellenállás nélkül vonulnak be Lormes-ba. Kifelé menet, a város déli szegélyén, egy kezdetleges útzár irányából géppuskatűzet kap az él. Az elől robogó páncélgépkocsi a nélkül, hogy lassítana — viszozza a tüzet, mire a franciák megadják magukat. Mindössze egy tiszt kísérelte meg az ellenállást 12 emberrel.

Vad iramban folytatják az üldözést. A parancsnokok mindenütt elől. Útvillához közelednek. A velük majdnem párhuzamosan futó úton francia gépkocsioszlop közeledik. Megelőzik és elfogják valamennyit.

Az út most üres, alig látni menekülteket, akadálytalanul rohanhatnak előre. Csakhamar eléri Autun-t. Messziről megpillantják a csatornán átvezető hidat: ép, nincs felrobbantva! Milyen szerencse! A pályaudvar előtt gépkocsikból, szekerekből rögtönzött útzár megállásra kényszeríti az elővédet, amely ebben a pillanatban a vasúti töltés és a híd irányából is puska- és géppuskatűzet kap. Az itt már ismét tömegesen ácsorgó menekültek cso-

portján előretörve foglalnak tüzelőállást a páncéltörő lövegek és nyitják meg a tüzet. Az útzár pillanatok alatt lángoiva ég, de a töltés irányából mindjobban erősödő géppuskatűz érzékeny veszteségeket okoz. Két francia vasúti alkalmazottat küldenek a pályaudvarra azzal az üzenettel, hogy ha nem szüntetik be azonnal a tüzet, 10 perc múlva rommá lövik a pályaudvart. Ez a fenyegetés használ, a tűz megszűnik.

Közben beesteledik. A város utcái csendesek és sötétek, csak a pályaudvart és környékét világítják meg a még mindig égő úttorlaszból felcsapódó lángok.

Lassan, óvatosan nyomulnak be a városba. A franciák elkeseredetten védekeznek, minden házat külön meg kell ostromolni és tisztítani. Nehéz utcai harc után eierik a főteret, ahol megállanak, mert minden oldalról tüzet kapnak és a sötétben nem tudják megállapítani, hogy honnan? Egy francia katona a főtéren vesztelő menekült csoport egyik gépkocsija alatt megbújva, dobja ki a németekre kézigranátjait.

Az éjszaka folyamán minduntalan fellángoló tűzharcnak a hajnali világosság vet véget. Most már gyorsan tért nyerne a németek, kézigranátokkal tisztítják meg az utcákat. Előkerül a polgármester is, akinek a hadosztályparancsnok értésére adja, hogy joga és módja lett volna a várost rommá lövetni, de ettől a lépéstől a menekültek tömegére való tekintettel mindeztideig tartózkodott. Elvárja azonban, hogy most már az ellenállást azonnal megszüntessék. A polgármester elpanaszolja, hogy a várost az előtte való napon menekültek és katonák tömege lepte el, nem tudja, kik tanúsítanak még mindig ellenállást, de mindent elkövet, hogy az azonnal megszűnjék. Ez meg is történik: kidobol-tatja, hogy mindenki tegye le a fegyvert és szüntessen meg minden ellenállást.

Egy óra múlva már teljes a rend. A hadosztály folytatja útját a még 50 km-re fekvő Chalons felé.

Amikor az élen nyargaló mótorkerékpáros lövészek Autun és Chalons között a félúton fekvő St. Léger községbe bekanyarodnak, a falu házaiból tüzzel fogadják őket. A mótorkerékpáros lövészek megkísérik az előrejutást, de az veszteségek árán sem sikerül. Ablakokból, kerítések mögül, háztetőik nyílásaiból tüzelnek az ügyesen elbújt franciák. A támadásra rendelt ezred parancsnoka a hadosztály parancsnokával együtt előresiet szemrevételezésre. A terep a támadáshoz kedvezőtlen. A község keskeny, lapos völgyben terül el, amelyen csatorna fut keresztül. A község mögött bokrokkal és bozóttal benőtt magaslat emelkedik, rajta ügyesen leplezett ellenséges géppuskafészek.

Kétórás harc után az ellenállás észrevehetően gyengülni kezd. A magaslaton csoportosan hátrafutó franciákat lehet látni. A községből előbb egyenkint, majd mind nagyobb rajokban közelednek a franciák és megadják magukat.

Eppen a visszavonuló franciák üldözésére akarnak kelni, mikor rádión át meghallják, hogy a franciák fegyverszünetet kértek.

A német katonák öröme leírhatatlan! Büszkén adják tovább a hírt a franciáknak, akik sírva ölelik át egymást és boldogan ünneplik a háború végét.

A hadosztály tovább vonul Chalons felé.

A város előtt húzódo csatorna hidjánál löveg van tüzelőállásban. Újra utcai harcokra kerül sor?

Egy franciaül beszélő tiszt egy fogoly francia tiszttel együtt hadikövetként megy a városba. A löveghez érve, a német tiszt értesíti a parancsnokló francia altisztet, hogy fegyverszünet van és az ellenállás különben is céltalan, mert a hatalmas túlerő öt emberével együtt percek alatt leküzdene.

A francia altiszt azonban kijelenti, hogy a híd védelmére francia tiszttől kapott parancsot, megadni magát is csak annak a parancsára hajlandó, különben öt emberével együtt a végsőkig ellenáll. A békeköveteket azonban átengedi, akik a polgármesterhez sietnek. A polgármestertől megtudják, hogy a francia tábornok tiszttel együtt már elmenekült, éppúgy az a tiszt is, aki a lövegvezetőnek parancsot adott az ellenállásra. A városban már csak orvosok és egészségügyi alakulatok vannak.

Visszatérve a német tiszt értesíti a francia lövegvezetőt a francia tisztek elmeneküléséről, mire az altiszt a kísérő francia tiszttől kér parancsot. Ez megparancsolja, hogy a löveget adják át.

Pontosan éjfélkor vonul be a hadosztály Chalons-ba.

NYELVMŰVELÉS

10.

Egyesszám—többesszám.

(Első közlemény.)

Nyelvünk egyik jellemző sajátága, hogy, ellentétben a germán, a román (vagyis az olasz, francia, spanyol, stb.) és a szláv nyelvekkel, az egyesszámot kedveli, s kerüli, amennyire teheti, a többesszámot. Újabban azonban német hatásra — régebben a latinéra történt — erősen terjed nálunk a többesszám idegenszerű használata.

Az alábbiakban megtaláljuk az egyesszám és a többesszám használatának legfontosabb szabályait. Ez alkalommal csak a helyes szerkezeteket tüntetem föl. A példákban dűlt betűkkel szedett szók tehát a helyes — egyes- vagy többesszámú — alakot mutatják. A hibás alak e szerint mindig a föl-tüntetettnek az ellenkezője: a többesszám, ha egyesszámot, az egyesszám, ha többesszámot mutat a példa.

I.

Egyesszám használandó:

1. Ha az állítmánynak két vagy több egyesszámú alanya van. (A tolvaj és az orgazda a bíróság elé került. A kerületi parancsnok, beosztott törzstisztje és segéd tisztje megérkezett.)

2. Ha az alany többesszámú, az állítmány meggyűjtőnév. (A Kárpátok Középeurópa egyik leg-hatalmasabb hegysege. A leventék eszményképe a magyar katonaság.)

3. A páros testrészek jelölésére, mert egységnek tekintjük őket. (Fáj a füle. Megsérült a szemére. Kezét csókolom.) A páros testrészek egyikét félnek tekinti a magyar szemlélet. (Megvakult a félsze-

HÁROM ÉRDEKES NYOMOZÁS

Írta: FINTA IMRE százados.

III.

A NÁDUDVARI GYILKOSSÁG.

(6. közlemény.)

A „Három érdekes nyomozás“ keretében harmadiknak ismertetett nádudvari gyilkosság később jutott a nyomozó alosztály tudomására, mint az előbbi két bűncselekmény s amint látni fogjuk, ez a késedelem meg is nehezítette a nyomozás munkáját, bizonyosságául annak, hogy a nyomozás nem tűri a késedelmet.

Nádudvaron 1941 április 10-én holtan találták lakása konyhájának padlóján egyik szomszéd özvegy Bodor Kálmánét*. Az őrsnek — helyesen megszerzett jelentőszolgálatára folytán — a haláleset azonnal tudomására jutott s a járőr azonnal megjelent a helyszínen.

A hulla hanyatt feküdt a konyha padlóján, felhúzott lábakkal, nyakán néhány vörös folt és karcolási nyom volt látható, ruhája itt-ott szakadozott volt, ami bűncselekményre mutatott. A kikérdezett tanuk előadása alapján azonban az őrs parancsnoka úgy látta, hogy a senkivel haragban nem lévő, visszavonult élő Bodornét régi betegsége ölte meg. A nyakon levő nyomok abból eredhettek, hogy amikor az özvegyasszonyt légzési zavarai elfogták, kinyájában összemarkolászta a torkát. Ruháját is ekkor téphette össze, ami már máskor is előfordult.

Az ügyet aznap így jelentették a debreceni kir. ügyészségnek, kifejezésre juttatva, hogy bűncselekmény nem valószínű.

Erre a bejelentésre a kir. ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Mint ilyenkor rendszerint, a suttogás a faluban most is megkezdődött. Az első hír az volt, hogy az elhalt özvegyasszonynak volt egy kis megtakarított pénze, kb. 80 pengő, és az eltűnt. Ez a hír eljutott a hullavizsgálót végző községi orvoshoz is, aki magához kérte az őrsparancsnokot és közölte vele, hogy a természetes halált valószínűtlennek tartja, mert a hulla nyakán talált vörös nyomok a fojtogatás jellegzetes nyomait mutatják.

Az orvos közlése után az őrs azonnal újabb jelentést tett a kir. ügyészségnek, mire az ügyészség visszavonta a temetési engedélyt és a hulla felboncolását rendelte el. Az őrs az esetet a nyomozó alosztálynak csak a boncolás után — 11-én — jelentette távbeszélőn.

A boncolás eredményéből az orvosok külső erőművi behatásra, valószínűleg kézzel történt (elég tartós) fojtogatásra következtettek.

A nyomozó alosztály az ügyet azonnal gyilkosságnak kezelte s nyomozására egy 2 főből álló járőrt vezényelt ki. A járőr 12-én érkezett meg Nádudvarra. Tagjai csak ideiglenesen voltak az alosztályhoz vezényelve s így nem rendelkezhettek még annyi tapasztalattal, hogy ezt a bonyolult és már kétnapos esetet kideríthessék, így kivezenylésük

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

Loványi Gyula.

után 4 nap elmult anélkül, hogy bármilyen eredményt értek volna el.

Az alosztály a járőr ellenőrzésére és az irányítás megadására az 5. napon a B. külcsoportvezetőt vezényelte szolgálatba, aki jelentését az alosztályhoz 20-án tette meg és bár helyes következtetéssel mutatott rá a gyilkosság fennforgásának valószínűségére, s annak lefolyására, adatokkal ő sem tudta alátámasztani. A járőrök az alosztályhoz bevonultak. A szóbeli jelentések után április 22-én ismét a B. külcsoportvezetője ment ki Nádudvarra a nyomozás továbbfolytatása végett. Nyomozásának eredményét április 26-án jelentette, de jelentésében a gyilkosság mellett és ellen szóló adatok egyforma számmal szerepeltek.

A nyomozó alosztálynál tartott megbeszélés után május 9-én negyedszer is járőr ment ki a nyomozásra Hajdu László és Kiss Miklós alhadnagy személyében. A helyszín megváltozott volna, adatok hiánya és az elmult hosszú idő alapos próbára tette a nyomozók tudását és rátermettségét. A járőr ezeket állapította meg:

Özvegy Bodor Kálmáné nádudvari lakos 30 éves volt, amikor 1930. évben özvegyégre jutott. Az állandóan betegeskedő özvegyet és az akkor még 7 éves Margitot, továbbá 4 éves Kálmán nevű, árván maradt gyermekeit is atyja, Halász István vette pártfogásba. Halász István feleségével és 7 gyermekével Nádudvar község melletti 66 holdas tanyabérlésén lakott. E tanyától alig 10 perc járásnyira volt a Hunyadi-utcában egy lakatlan háza. Özvegyen maradt leánya és gyermekei részére ezt a lakást adta át. Az özvegy, szülők és testvérek közötti egyetértés jó volt, egymáshoz állandóan járatosak voltak; az özvegyet és gyermekeit a szülők látták el élelemmel.

A tiszta, rendes és takarékos özvegy ügyszólván csak gyermekeinek élt. Hozzá tartozóin kívül csupán a szomszédjában lakó 58 éves Juhász Imrével és annak családjával tartott fenn összeköttetést. A Juhász-családdal való szorosabb összeköttetésre az özvegynek nagy szüksége volt, mert szív- és gyomorbetegségei gyakran előttek s ilyenkor mindig Juhásznéhoz fordult segítségért. Juhászné éjjelnappal a legnagyobb odaadással sietett a beteg asszony segítségére, aki torkára mutogatva gyakran panaszkodott, hogy megfojtja valami.

Az özvegy betegsége az utóbbi 3—4 évben majdnem teljesen megszűnt, csak ritkán voltak fulladási rohamai. 1941 március hóban egyedül maradt lakásában, mert Kálmán fia már 3 év óta nagyszüleinél a tanyán volt, Margit leánya pedig Debrecenbe ment háztartási alkalmazottnak. Az egyedül maradt özvegy szerényen élt, de szükségét nem látott semmiben és minthogy egészségi állapota megengedte, konyhakertjében keveset még ásogatni is kezdett. 1941 április 9-én rossz időjárás miatt a délután nagyrészt Juhásznéknél töltötte el beszélgetéssel. Azután vízárt ment, majd az egyik üzemben kisebb bevásárlást végzett, szóval rendesen ténykedett, nem látszott rajta semmiféle változás.

A rossz idő még másnap is tartott, dolgozni nem lehetett. Ezért az 58 éves Juhász Imre átment szomszédasszonyához. Özvegy Bodorné konyhájának külső köpenyajtaját teljesen nyitva, a belső üvegajtót pedig kilincsre téve, de záratlan állapotban ta-

lálta. Ezt az ajtót nem tudta teljesen benyitni, mert a konyhaajtó mögött hanyatt feküdt özvegy Bodorné holtteste.

Bodorné inge és mintásruhája teljesen fel volt húzódva a hasára. Haja kibontva jobbra terült el mellette a földön, néhány tincs a homlokán és az arcán is lógott. Az orvos szerint az arc szederjes és vörös foltoktól tarkázott volt. A nyakon elől mintegy 10 cm hosszú, máshol ivalakú és középtől jobbra hosszabb, balra rövidebb, 1 cm, máshol 1 és fél—3 cm széles, vöröses külsérelmi nyom, a jobb alsó állcsonton pedig több ivalakú, körömfomnak megfelelő hámsérülés volt látható. Mindkét térden beszáradt, babszem nagyságú sérülés. A balterden tenyérnyi kékes daganat, a jobb alkaron és a jobb bokán szintén. A bal alsó állkapocs tájékán tompa ütéstől származó kékes folt volt. Az elhalt két térde, jobb alkarja és a balcomb térdhajlatfeletti része mintegy tenyérnyi felületen sáros. Jobb vállán a ruha szakadozott. A holttest fejénél egy vizes kanna, mintegy 30 cm távolságra felborulva. A kannából a kiömlött víz a holttest baloldalához folyt. A holttest feje és a fal között vízzel telt kanna volt. A holttest fejétől jobbra, a fehérre meszelt fal alsó része a földtől számítva 20 cm magasságban, féltenyérnyi helyen, szaggatottan be volt sávozódva. A hanyatt fekvő holttest mellett a konyha földje egyméteres körzetben fel volt törve. A holttest feje közelében a fel nem borult vizeskanna mellett több darab sártörmeiek voltak. A holttest merev volt, a halál hajnali 2 óra előtt állhatott be. A hálószoba földje felhomokolt állapotban, azon semmiféle dulakodás nyoma nem volt. Az özvegy ágya lefekvéshez el volt készítve és látszott, hogy már feküdtek benne. Az ablakok sértetlenek voltak. A lámpa a szokott helyén volt és a cselekmény felfedezésékor nem égett. A szekrény záratlan állapotban, abban kutatás nyoma nem volt észlelhető. Azon az éjjelen, amikor a haláleset történt, borult idő volt és havazott, a hó olvadása miatt a talaj sáros volt.

Az elhalt hozzátartozói és Juhász Imre előadása szerint is az özvegy a lakását állandóan zárva tartotta és oda idegeneket egyáltalában nem engedett be. Tekintettel arra, hogy az elhalt nő pénze nem került elő, valószínűnek látszott az a feltevés, hogy özvegy Bodornét a pénzéért fojtotta meg egy olyan ismerőse, akit éjjel gyanútlanul beengedett a lakásába.

Amikor a járőr ezeket a körülményeket tisztázta s a figyelembe jövő tanúk kikérdezése után a bűncselekmény valószínű lefolyását rekonstruálta, a gyanúsítható személyekre tért ki:

Halász István, az elhalt édesapja. Hátha meg akart szabadulni betegeskedő leányától, aki a családnak nagy terhére volt.

Halász Lajos, az elhalt testvére. A boncolás alatt az orvosok is észrevették, hogy igen idegesen viselkedett. Ő vette meg az özvegy egyik sertését 120 pengőért, amiért 100 pengőt ki is fizetett, tehát tudta, hogy az elhaltnál pénz van.

Halász László, az elhunyt testvéröccse. Kerékpart cserélt a gyilkosság után 60 pengő ráfizetéssel, pedig a fiú, a puhatolások szerint, igen gyakran szenvedett pénzzavarban.

(Folytatjuk.)

KÖNYVISMERTETÉS

Zajti Ferenc: Magyar évezredek. Alig ismerünk könyvet, mely a magyar faji öntudat felkeltésére és elmélyítésére alkalmasabb lenne, mint Zajti Ferenc neves történeemtudósunké. 440 oldalon, 350 képpel és térkép melléklettel ősi multunknak és származásunknak rendkívül érdekes, részben új adatait tárja elénk. Nem a tudós léleknéki száraz adathalmaz az a hatalmas munka, hanem a fajtáját szerető, lángolólelkű magyaré, amilyenekre a nehéz történelmi hivatást betöltő magyar nemzetnek mindig akkora szüksége van! Idézünk néhány szakvéleményből — köztük a vallás- és közoktatásügyi minisztériumból —, amivel legmértőbben mulatjuk be a „Magyar évezredek”-et.

„Ősi történelmi multunknak, származásunknak és faji rokonságunknak igazi szittyá lélekkel összeállított gazdag tárháza ez a könyv. Benne, mint a címe is mutatja, nem évszázadok, hanem az ősi magyar mult évezredei tükröződnek a szerző részéről mindvégig lebilincselő tartalommal és a fejlegyestését támogató megdönthetetlen adatokkal... a szkíta-hun-magyar faji azonosságot bizonyítja megingathatatlan tételekkel és rámutat mindenekelőtt arra, hogy a magyarság a földkerekség egyik legrégebbi népe s tagja a hazánktól Japánig terjedő 450 milliónyi népközösségnek... A nemzet önértetének és testvéri fajszeretének lángoló ébrentartása vonul végig a könyv összes fejezetein.” Zajti Ferenc könyvében a messze multa vezeti vissza az olvasót... A magyar nép itt, Magyarország területén azon a helyen áll őt, ahol másfélszer esztendővel ezelőtt hún őseink nagy fejedelme, Atilla osztogatott parancsokat, kelet felé Indiáig, nyugaton a mai Franciaországig... Zajti közel 500 oldalas könyvét ennek a faji rokonságnak, a megszakadás nélkül leszármazásnak igazolására szenteli. A megdönthetetlen és vitathatatlan történelmi tények sokaságát hozza fel a tétel bizonyítására és így akarja megtanítani az olvasót nemies magyar fajtájának megbecsülésére.“ — „A szerző tudományos megalapozottsággal, de azért a jó regény érdekesítő módszereivel bizonyítja be a hun-magyar rokonságot, midőn valószággal visszaviszi az olvasót a sok tízezer éves magyar multa. A nemzeti öntudat helyreállítása — a Kárpát-medencének a magyar fajta által történt ősi és folytatódólagos birtoklása tényének tisztázása; a magyar testvértelenség és rokonalanság bomlasztó hitének a kiirtása, — végül: az újabb magyar ezredév biztos irányának megjelölése képezi a szerző célkitűzését, amit elérnie teljes mértékben sikerült is. A kitűnő művet ajánljuk minden magyar figyelmébe.“

A könyv megrendelhető: Móricz Zsigmond könyvkiadó vállalatnál, Budapest, VIII., Baross-u. 1. Ára kötve 38 pengő 50 fillér.

Teslery Károly dr. és Szegedy Istvánné: A mindennapi élet magán- és hivatalos írásai. Nemcsak hivatásunkat, de magánérintkezésünket is át-meg-átszövi az írás. Életünknek úgyszólván alig van olyan mozzanata, melyben ne volna szükség mondanivalónk leírására. Ügyeink írásbeli elintézésénél igen fontos azoknak az alaki és tartalmi köve-

telményeknek ismerete, amelyeket részint a gyakorlat, részint a jogszabályok irnak elő. Útmutatás nélkül egyszerűnek látszó feladatok is sokszor fejtörést és idővesztést okoznak, nem is szólva arról, hogy a tájékozatlanság sokszor bajt is okoz. Ez a felismerés készítette a könyv szerzőit arra, hogy közreadják a mindennapi életben nélkülözhetetlen tudnivalókat a közéleti és polgári ügyiratok, hivatalos nyomtatványok, valamint magánlevelek fogalmazási és kiállítás módjáról. Nem száraz adathalmaz ez a könyv, hanem szórakoztató, népszerű, mindenki számára érthető és áttekinthető leírása olyan ismereteknek, melyeket az iskolákban csak nézagon oktathatnak. Megtalálhatja az olvasó ebben a könyvben a csekkötől a százalékszámításon át az adásvételi szerződésig a magán- és hivatalos érintkezés különböző írásainak, nyomtatványainak, számításainak rendeltetésére, valamint kiállítására és felhasználására vonatkozó összes tudnivalókat.

A könyv ára: 10 P. Megrendelhető Teslery Károly dr.-nál, Budapest, XII., Jagelló-út 36.

HALOTTAINK

Tótszegi János kolozsvári IX. kerületbeli szv. alhadnagy február 20-án, Lesén meghalt. Ugyanott temették el. 1907. óta szolgált a testületben. Kitüntetései: Magyar Bronz Érdemkereszt, Magyar Bronz Érdemérem, Bronz Vitéségi Érem, kardos és sisakos Háborús Emlékérem, Szolgálati Díszérem, Erdélyi Emlékérem, Katonai Jubileumi Kereszt, 1912/1913. évi Emlékérem, Osztrák és Bolgár Háborús Emlékérem.

P. Nagy János kassai VIII. kerületbeli csendőr, 1944. február 13-án, Nyírvasváriban meghalt. Ugyanott temették el. 1940. március 12. óta szolgált a testületben. A Felvidéki és Erdélyi emlékéremmel volt ellátva.

Nyugalománnyú bajtársaink közül meghalt:

Szántó István szv. főtörzsörmeister (I. ker.), 1907—1939-ig szolgált,

Tompa József örmester (VII. ker.), 1900—1917-ig szolgált a testületben.

Kegyelettel őrizzük emlékeiket!

HIREK

Kitüntetések adományozása. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága legfelsőbb elhatározásával elrendelni méltóztatta, hogy **Dicső Emlékező Ellismerése** tudtul adassék: vitéz **Borgó János** őrnagynak Bácskában, **Záhonyi Arzén** századosnak Kárpátaljai területen a közellátási bűncselekmények felderítésére 1943. évben bevezetett és kimagasló eredményel lefolytatott nyomozások irányítása terén nyomozó alosztályparancsnoki minőségben elért kiváló és eredményes teljesítményekért; **adományozni** méltóztotta a **Magyar Ezüst Érdemkeresztet: Szörényi István** ir. alhadnagy (V. kerületből tartósan vezényelve a közellátási minisztérium csendőr összekötő osztályába) irodal segédmunkási minőségben teljesített kiváló szolgálatait; **Magyar Ezüst Érdeméremet: F. Kiss János** főtörzsörmasternek (közp. nyom. parság.) a közellátási bűncselekmények felderítése terén nyomozó alcsoport vezetői minőségben teljesített kiváló szolgálatait; **Magyar Bronz Érdeméremet: Finta Imre** (II. ker.), **Göögös Bálint** (VII. ker.), **Kiss Gábor** (IX. ker.) főtörzsörmasternek, valamint **Nagy Kálmán** (II. ker.) törzsörmasternek a közellátási bűncselekmények felderítése terén őrsparancsnoki minőségben teljesített kiváló szolgálataikért; **Gábor Lajos** főtörzsörmasternek (a Belügyminisztériumból tartósan vezényelve a közellátási minisztérium csendőr összekötő osztályába) irodal segédmunkási minőségben és **Maros Mihály** törzsörmasternek (közp. nyom. parság.) a közellátási bűncselekmények felderítése terén nyomozó minőségben teljesített kiváló szolgálatait; továbbá a Szovjet elleni hadműveletek alkalmából az ellenség előtt teljesített kiváló szolgálataikért a **Magyar Bronz Érdeméremet** hadiszalagon; a budapesti I. kerületben: **Menyhárt János** örmesternek, **Tóth István** csendőrnök, a székesfehérvári II. kerületben: **Réti József** törzsörmasternek, a szombathelyi III. kerületben: **Bognár Pál** és **Langyel Lajos** törzsörmasternek, a miskolci VII. kerületben: **Csipő István** örmesternek.

Cím adományozások. A Kormányzó Úr Ö Főméltósága legfelsőbb elhatározásával adományozni méltóztotta a **vezérőrnagyi** rendfokozat címét: **Sasady Arthur**, **Balogh Béla**, vitéz **Vadász István** és vitéz **Bátky József** ny. á. ezredeseknek, az **alezredesi** rendfokozat címét: **Remetey József** ny. á. őrnagynak.

Athelyezés, tartós vezénylés, kinevezés, boosztás. A m. kir. honvédelmi miniszter úr — a m. kir. belügyminiszter úrral egyetértésben — athelyezte: **Baczonyi Ottó** főhadnagyot Galántáról Kaposvárra, **Sásdy Antal** hadnagyot Szekszárdról Kaposvárra, **Zámbory Árpád** ezredest Zomborból Szombathelyre, vitéz **Gerencsér Jenő** ezredest Gödöllőről Miskolcra, **Börzsönyi Mihály** alezredest Szombathelyről Egerbe, **Deteky Ágoston** alezredest Egerből Gödöllőre, **Zalásdy Ferenc** alezredest Szegedről Zomborba, vitéz **Somogyi Lajos** századost Pécsről Szombathelyre, **dr. Horváth Zoltán** századost Dombóvárról Galántára, **Finta Imre** I. századost Debrecenből Szegedre, **Perliák Elemér** századost Budapestről Salgótarjánba, **dr. nemes Ippi** és **érkeserői Fráter Gyula** századost Kiskunhalasról Jászberénybe, **dr. Demeter Zoltán** főhadnagyot Gödöllőből Debrecenbe, **dr. André László** főhadnagyot, Zentáról Galántára, **Perjéssy György** főhadnagyot Tatáról Budapestre, **Pekery István** főhadnagyot Mátészalkáról Kiskunhalasra, vitéz **Komporday Pál** főhadnagyot Szolnokról Ujvidékre, vitéz **Benkő József** főhadnagyot Esztergomból Tatára, **Rajnai Rikárd** főhadnagyot Galántáról Ujvidékre, **Tárkányi László** hadnagyot Szabadbattyánból Galántára, **Molnár Andor** hadnagyot Makóról Galántára, **Simonffy Ferenc** hadnagyot Ungvárról Galántára, **Deckert József** hadnagyot Makóról Galántára, vitéz **Aghy Zoltán** hadnagyot Ungvárról Galántára; tartósan vezényelte: **Beodray Ferenc** alezredest Szegedről Nagyváradra, vitéz **Borgó János** őrnagyot Ujvidékről Bereszgátszra, **Langyel László** századost Salgótarjánból Budapestre, vitéz **Horváth Árpád** századost Debrecenből Galántára, **dr. vitéz Toldy-Hantay Elemér** századost Mátészalkáról Ungvárra, **dr. Rüdönyi Tibor** századost Zalaegerszegről Orosházára, **dr. Gyurkovics Béla** főhadnagyot a kiskunhalasi szárnytól a kiskunhalasi lovas tanosztályhoz, **dr. Fuszenecker István** főhadnagyot az újvidéki tanzászló az újvidéki csendőr századhoz, **Kiss András** főhadnagyot Marosvásárhelyről Szabadbattyánba, **dr. Bucz Károly** főhadnagyot Szekszárdról Debrecenbe, **dr. Bánó Imre** főhadnagyot Mohácsról Bárcára, **Solymsi Miklós** főhadnagyot Miskolcra **Bánffy-hunyadra, Borovszky**

Taszió hadnagyot Bárcáról Letenyére, **Rittler Győző** hadnagyot Debrecenből Föherceglakra; kinevezte: **dr. Rakovszky Antal** századost az újvidéki nyomozó alosztály parancsnokává; **boosztotta: Zsigmond Ferenc** alezredést a szombathelyi kerület törzséhez segédtszül, **Zsigmond Ferenc** alezredést a szombathelyi kerülethez boosztott törzsisztai minőségben, **nemes kisborosnyói Tompa Miklós** századost parancsnoki minőségben a kaposvári csendőr századhoz, **dr. vitéz Móricz Lajos** tart. főhadnagyot segédtszül minőségben a kaposvári osztályhoz.

Dicséretet. A budapesti I. kerület parancsnoka kerületi **Dicső Okirattal** látta el: **Harmati Ádám** alhadnagyot, **Magassányi Gergely**, **Monostori Mihály**, **Soós János**, **Sűb János** főtörzsörmaster, **Harmati József**, **Aranyai Imre** szv. főtörzsörmaster, **Böröcsök Péter**, **Farkas Ferenc** I., **Boros Lajos** törzsörmaster, **Kemeter Ferenc** szv. törzsörmaster, **Körösi Farkas**, **Ménási Vilmos** örmester, **Urbán József** csendőrt, — nyilvánosan **megdicsérte: Takó Ferenc** főtörzsörmaster, **Vékony László**, **Baráth Miklós**, **Nemes András**, **Pap József** III., **Soproni József**, **Bernát Sándor**, **Zámbó László**, **Bognár Gyula**, **Sipos Lajos**, **Nagy András**, **Rosta József**, **Monostori Márton**, **Nagy Andre** örmester, **Gombos József**, **Kiss Ferenc** III., **Szabó Illés** csendőrt.

A pécsi IV. kerület parancsnoka kerületi okirattal **dicső** ellismerésben részesítette: **Ágoston János**, **Bérczes Lajos** I., **Happál Sándor**, **Horvát József** XIV., **Fehér Ferenc**, **Komáromi József**, **Ólbeli Ferenc**, **Sárközi György**, **Horvát Vincze** I., **Csaba Ferenc**, **Mészáros József** II., **Balogh János** I., **Papp József** V., **Vig János**, **Németh József** VII., **Kapcsi Béla**, **Tóth János** IV., **Csuha Ferenc**, **Szabados Ferenc** I., **Varga Gyula**, **Halmi János** I., **Csuha Ferenc** főtörzsörmaster, **Hargitai István** v. törzsörmaster, **Alpár József**, **Bárkányi János**, **Béres Mihály**, **Zengő Károly**, **Bognár István**, **Halmos István** II., **Visnyei András**, **Tar Lajos**, **Körműves Pál**, **Bajor György**, **Fegyveres Lajos**, **Bailér György**, **Sipos István** I., **Körös Lajos**, **Nagy Telek Gyula**, **Molnár Lajos**, **Jankó Simon**, **Kudari Márton**, **Körműves Pál**, **Kele György**, **Lükács Ferenc**, **Dancs Gábor** törzsörmaster, **Pofondi István**, **Kovács József** V., **Horváth Ferenc** I., **Kiss Lajos** III., **Tóth József** V., **Kiss János** I., **Kovács Mihály** II., **Sármézői Ferenc**, **Tóth József** VI., **Czakó György**, **Ihász Gyula**, **Kisházi Gyula**, **Mohácsi Lajos**, **Suti János** örmester, **Tuli István** csendőrt; nyilvános **dicső** ellismerésben részesítette: **Bodó József** II., **Lovas János**, **Dancs Gábor**, **Cserfalvi József** törzsörmaster, **Simon János** III., **Szabó Lajos** IV., **Mészáros Dénes**, **Varga Imre** III., **Koczor Gyula**, **Dávid Lajos**, **Magyar Máté**, **Széplaki László**, **Béres József**, **Császár Gábor**, **Kiss József** VIII., **Tóth Ernő**, **Lakat Lajos**, **Dánfalvi Ferenc**, **Szelle Lajos**, **Korosa Lajos**, **Molnár Károly**, **Lehel József**, **Pölskei Vilmos**, **Déval Gyula**, **Forintos János**, **Horváth László**, **Kovács László**, **Nagy Béla**, **Rónafalvi József**, **Csermely János**, **Horváth Sándor** III., **Takács Lajos** II., **Várszegi Géza**, **Pungor János**, **Acs János**, **Nagy Ferenc** II., **Tóth Ferenc** VI., **Tóth János** II., **Kövesdi Imre**, **Solymsi József**, **Szabó János** II., **Akácfalvi József**, **Takács Flórián**, **Pap János** I., **Kiss István** II., **Vársányi Imre**, **Futó Simon**, **Harkai Antal**, **Bernáth Lajos** II., **Vén Imre**, **Kovács Imre** III., **Szabó István** I., **Hollóvári János**, **Németh Ferenc** III., **Tóth Géza**, **Balogh András** II., **Futó Lajos**, **Kustos Nándor**, **Sütő Ernő** II., **Káldy József**, **Martonvári István**, **Sárga Sándor**, **Garamvölgyi István**, **Kalászi István**, **Huszár Ferenc** II., **Horváth Ferenc** I. örmester, **Kapocsi Imre**, **Csaba Árpád**, **Horváth Gyula** IV., **Romhegyi József**, **Böcz Lajos**, **Kovács Ferenc** I., **Isó Ernő**, **Tömösi Ferenc**, **Hegedűs Imre**, **Buka Győző**, **Bóka István**, **Csuha Sándor**, **Nagy János** VI., **Keszthelyi László**, **Lózer György**, **Radó István** csendőrt.

Honvédségi dicső ellismerésben részesült a pécsi IV. kerületben: **Szilágyi Ferenc** I. főtörzsörmaster **Sárga Sándor** örmester, **Lőrinczi Albert**, **Varga György** II. csendőr.

A nagyváradi csendőr tanzászlóalj parancsnoka csapatparancsnoki nyilvános **dicső** ellismerésben részesítette: **Várnai János** alhadnagyot, **Bankó Lajos**, **Harasztos András** főtörzsörmaster, **Mátyus Antal** szv. főtörzsörmaster, **Horváth Lajos**, **Iványi István**, **Kalászi Károly** törzsörmaster, **Felsőházi Mihály**, **Horváth István** IV., **Kozma Géza**, **Siklósi István**, **Szabó Bálint** és **Szecsényi Ferenc** örmestereket.

Ki tud róla? **Varga Márton** lov. főtörzsörmaster keresi **Plovárcei Ágoston** volt csendőrmestert, aki jelenleg 52—54 éves és 1916 január 8-tól 1918 november 7-ig Montenegró-Szandzsák-Plevljen területén tevékeny csendőri szolgálatot. Aki a keresett címet tudja, írja meg **Varga főtm.**-nek a zombori lovas őrsre.

Erdős Sándor
csendőr, a kiskunhalasi 1. lovas tanszadnál a lovascsendőrképző tanfolyamot elsőnek végezte.

Ambrus Sándor
őrmester, az újvidéki gy. tanszadnál a járőrvezetői tanfolyamot elsőnek végezte.

Csinosan bútorozott különbejáratú szoba, Mester-u. 11. szám alatt, nőtlen tiszt részére kiadó. Azonnal elfoglalható. Felvilágosítás kapható: Tel.: 158-263.

Csendőrségi tollforgók kötését jutányos áron vállalja Simon István tart. cső. törzsőrmester, Makó, Lendvai-u. 21.

SZEMÉLYI HÍREK.

Előléptek főtörzsőrmesterré: a kolozsvári IX. kerületben: Havas Pál törzsőrmester; őrmesterre: a pécsi IV. kerületben: Varga Lajos II. csendőr; próbacsendőr szakaszvezető: a miskolci VII. kerületben: Orosz András, Bondár Imre, Szegedi Imre; a kolozsvári IX. kerületben: Zöld Ferenc próbacsendőr tizedes; próbacsendőr tizedessé: a miskolci VII. kerületben: Borbás Sándor, Gajdos Imre, Jámber János, Király Ferenc, Szundi István; a kassai VIII. kerületben: Czákó Gyula próbacsendőr-örvezető; próbacsendőr-örvezető: a szombathelyi III. kerületben: Sütő Gyula, Varga István I., Csatári Lajos, Kovács László III.; a pécsi IV. kerületben: Bonyár Lajos; a szegedi V. kerületben: V. Papp János; a debreceni VI. kerületben: Balogh János II., a miskolci VII. kerületben: Farkas Ferenc, Kald Béla, Vanozák Mihály, Ficsór Frigyes; a kassai VIII. kerületben: Lengyel Odón, Orosz István, Kepsa László, Hernádi József, Petrás Ernő próbacsendőr.

Kinevezés. A budapesti I. kerületben: Lakatos Ferenc főtörzsőrmester szárnyszolgálatvezető, H. Nagy Menyhért, Szabó István III., Várnagy Ferenc, Oszkó István, Buda István, Bányai Pál, Mogyorós János I. főtörzsőrmester őrsparancsnokká, Mester Ferenc v. törzsőrmester, Szöllős Antal törzsőrmester ideiglenes őrsparancsnokká; a szombathelyi III. kerületben: Marton György, Göcze Antal főtörzsőrmester őrsparancsnokká, Szabó János I. alhadnagy szakaszparancsnokká; a miskolci VII. kerületben: Fekete József, Bérczes Béla, Erdei József I., Szamos Lajos, Vég József I., Tözsér András, Gombos Sándor, Kerekes Kálmán, Berei Sándor, Szabó Gyula I., Rózsa Jenő főtörzsőrmester őrsparancsnokká, Papp Zsigmond v. törzsőrmester ideiglenes őrsparancsnokká; a kassai VIII. kerületben: Vadász Mihály, Bertalan Antal alhadnagy-szakaszparancsnokká, Pető Imre, Kemencs István, Kovács Imre III., Tóth János III., Fábrián József I.; a marosvásárhelyi X. kerületben: Oláh László főtörzsőrmester őrsparancsnokká kinevezetett.

Véglegesítették az alábbi csendőröket az előírt próbaszolgálati ideje után: a budapesti I. kerületben: Kövesi József, Bobak Pál, Krasnyánszki József, Kunoczi András, Vincze Mihály, Varga János, Tugyi János, Rimóczi Imre, Toth István V.; a pécsi IV. kerületben: Török Péter Mihályevics György, Koppányi György, Balér Imre, Buzas Lajos, T. Nagy Vince; a debreceni VI. kerületben: Bugyik János, Suszter János, S. Varga Mihály, Rákó Mihály, Venyige Sándor, Papp Sándor; a miskolci VII. kerületben: Molnár József, Juhász Sándor, Mandzics János, Nemeckai Béla, Besenyi Sándor, Kovács János IV.; a kassai VIII. kerületben: Mihátszki Tamás, Orgován Sándor, Ferkovics Mihály, Homoki József; a marosvásárhelyi X. kerületben: Könnö János, Virányi Pál csendőröket.

Házasságot kötöttek: a budapesti I. kerületben: Kiss András őrmester Kecsmár Mária Erzsébettel Kerecsenden, Pintér György őrmester Dési Máriával Rumon, Jászberényi Gyula őrmester Batár Róza Piroskával Budapesten, Borka István őrmester Vég Saroltával Várgedén, Szabó József törzsőrmester Edl Saroltával Kajáron, Vári István őrmester Tóth Annával Pázmándfalun, Sitkei János őrmester Német Máriával Kaposváron, Bánfal István csendőr Fodor Máriával Kiskunmajsán, Koszorús Péter őrmester Fazekas Etelkával Kiskunmajsán; a székesfehérvári II. kerületben: Horváth József VIII. őrmester Farkas Idával Győrben; a pécsi IV. kerületben: Bognár József törzsőrmester Jutasz Máriával Szigetváron, Varga Ferenc II. őrmester Hering Márta Annával Komlón, Markos István főtörzsőrmester Kemény Annával Kaposváron, Guba Ferenc csendőr Orbán Margit Erzsébettel Iharosberényben, Molnár István III. törzsőrmester Szárnyasi Máriával Karádon, Lukács Ferenc törzsőrmester Perian Katalinnal Somogyjádán; a szegedi V. kerületben: Kulacs Ernő őrmester Pintér Máriával Helesfán, Füle István csendőr Bíró Máriával Baján, Molnár Pál csendőr Kovács Teréziával Szenttamáson, Dajka Sándor őrmester Szerednyi Margittal Kisvárdán; a debreceni VI. kerületben: Zombori Pál törzsőrmester Viski Irénnel Berettyóújfaluban, Toth Barnabás őrmester Boldog Juliannával Sarkadon, Kaszas Károly őrmester Kozma Erzsébettel Debrecenben, Csabai György őrmester Stumpf Teréziával Elekken, Horváth Sándor I. őrmester Hegedűs Zsófiával Hajdúnánáson, Baracsi Albert őrmester Mező Irénnel Zsákán, Gazuag Miklos őrmester Frank Margittal Vencsellőn; a miskolci VII. kerületben: Tiszay László őrmester Sviderszki Emília Gizellával Miskolcon, Polonkai Béla őrmester Bánszki Máriával Domoszlón, Nagy János IV. törzsőrmester Berecz Annával Gyöngyössolymoson; a kassai VIII. kerületben: Terjéki Ferenc csendőr Kozik Máriával Szolyván, Tanczos Lajos őrmester Sallai Magdolnával Nyirbátorban, Kertész Bertalan őrmester G. Takács Irinnel Szabolcsbákán, Zalavári Lajos őrmester Czimbalk Valériával Érsekújváron, Molnár Béla II. őrmester Rácz Juliannával Nyirtasson, László Ferenc őrmester Valtész Terézével Zircen, Kulcsár Áron őrmester Kuli Máriával Polgáron; a kolozsvári IX. kerületben: Garamvölgyi Lőrinc őrmester Horváth Emmával Diósdon, Horváth István II. őrmester Thalabér Herminával Répceszemerén, Székely Gyula őrmester Ritli Gizellával Vállajon, Máté Leó csendőr Palczert Eszterrel Ermihályfalván, Aranyosi Mihály őrmester Simon Erzsébettel Nyiregyházán, Kálmán Viktor őrmester Kátai Évával Dunaharaszttiban, Raj Ferenc őrmester Bucska Erzsébettel Váralján, Kalauz József őrmester Nagy Amáliával Ráhaacsanakon, Ferincz Károly csendőr Petricsek Katalin Margittal Kányaházán, Máté Károly őrmester Nagy Bertával Krasznán; a marosvásárhelyi X. kerületben: Szalontai Ferenc őrmester Asztalos Máriával Csikszentivánon, Vig József II. őrmester Seres Erzsébet Rozáliával Jászberényben, Uzsoki János őrmester Kónya Máriával Zágomban.

Születés. Vitéz Kiss László alezredesnek László Sándor fia, dr. Petheő Ferenc századosnak Mária Magdolna Zsuzsanna leánya; a budapesti I. kerületben: Koncz István főtörzsőrmesternek Judit Mária leánya, Regős Agoston törzsőrmesternek Agoston fia, Harangozó Mihály v. törzsőrmesternek Éva leánya, Lőrincz András őrmesternek András fia, Pákozdi Gyula őrmesternek Zsuzsanna leánya, Kiss István v. törzsőrmesternek Ferenc Pál fia, Tólos István főtörzsőrmesternek Mária Margit leánya, Vörös Kálmán I. törzsőrmesternek Rózsa Mária leánya, Tóth János törzsőrmesternek János fia, Major József II. őrmesternek Erzsébet Iona leánya, Király Mihály I. őrmesternek László Mihály fia, Horváth János őrmesternek Katalin Etelka leánya, Kovács Sándor III. főtörzsőrmesternek László Attila fia, Almás István törzsőrmesternek Béla Attila fia, Bérczesi János törzsőrmesternek János György fia, Bálint Ignác v. törzsőrmesternek László fia, vitéz Oltvölgyi József őrmesternek Mária leánya, Pozsai Károly őrmesternek Károly Imre fia, Vatai György főtörzsőrmesternek Terézia Mária leánya; a székesfehérvári II. kerületben: Cserkúti Sándor

főtörzsőrmesternek Sándor László fia, Tóth Ferenc főtörzsőrmesternek Margit leánya, Szentmihályi István törzsőrmesternek Emma Elvira Irén leánya, Harsányi Pál őrmesternek Pál Ferenc fia, Imre Miklós csendőrnek Margit Zsuzsanna leánya; a szombathelyi III. kerületben: Rábavölgyi László főtörzsőrmesternek Ernő fia, Kovács Ferenc V. törzsőrmesternek Ferenc Károly fia, Méhes József törzsőrmesternek Emil Péter fia; a pécsi IV. kerületben: Molnár Károly őrmesternek Károly fia, Gerencsér Ferenc őrmesternek Erzsébet leánya, Nagy Sándor I. főtörzsőrmesternek Mária Karolina leánya, Lakatos István főtörzsőrmesternek Elemér Aurél fia, Nagy Sándor VIII. főtörzsőrmesternek Árpád Csaba fia; a szegedi V. kerületben: Kövesi Dezso törzsőrmesternek Tibor Dezso fia, Bánfal István törzsőrmesternek Irén Gizella leánya, Molnár Ignác őrmesternek Ignác István fia, Bérczes János őrmesternek János József fia, Szabó György II. őrmesternek György fia, Rózsahegyi János v. törzsőrmesternek János József fia; a debreceni VI. kerületben: Veres Sándor főtörzsőrmesternek Gabriella leánya, Fábrián István I. v. törzsőrmesternek István fia; a miskolci VII. kerületben: Kozma István I. törzsőrmesternek Károly Miklós fia, Herceghuti Antal őrmesternek Szabolcs László fia, Bozoki Pál őrmesternek Pál Géza fia, Szabó Sándor IV. törzsőrmesternek Zsuzsanna leánya, Rékási István főtörzsőrmesternek Anna Magdolna leánya, Rási László őrmesternek László Kálmán fia, Nagy Sándor őrmesternek Sándor fia, Nagy Miklós I. törzsőrmesternek István János fia, Kaszás Jenő őrmesternek Jenő fia; a kassai VIII. kerületben: Török István I. főtörzsőrmesternek Mária Magdolna leánya, Solymosi József őrmesternek Éva Katalin leánya, vitéz Balogh András őrmesternek Mária Gabriella leánya, Gulyás János I. őrmesternek György fia, Topolczai József őrmesternek József fia, Silve Sándor őrmesternek Attila fia, Varga Ferenc II. őrmesternek Ferenc fia, Kovács József IV. őrmesternek Irén leánya, Bérczes László főtörzsőrmesternek Mária Margit leánya, Szilágyi János I. törzsőrmesternek Attila János fia; a kolozsvári IX. kerületben: Bagó József őrmesternek Iona leánya, Szabó János I. főtörzsőrmesternek János József István fia, Hőgye Mihály őrmesternek Miklós András fia, Sziszák András csendőrnek Valéria Edit leánya, Büdi János őrmesternek Magdolna leánya, Majoros Béla főtörzsőrmesternek Sándor Béla Pál fia; a marosvásárhelyi X. kerületben: Horváth Lajos II. törzsőrmesternek Lajos János fia, Szabó Elek főtörzsőrmesternek Sándor Elek fia, Tóth Mihály törzsőrmesternek Jenő Ottó fia, Végvári Sándor őrmesternek Sándor fia, Csik Mihály főtörzsőrmesternek Erzsébet Judit leánya, Csider János főtörzsőrmesternek Mária Anna leánya, Bajusz Lajos őrmesternek Attila József fia.

Halálozás. Lőrincz András őrmester András fia Ráckevén, Molnár Károly őrmester Károly fia Drávafokon, Tokodi Lajos törzsőrmester Dénes fia Szikszón meghalt.

Ne írjunk elismerő és köszönő levelet árak jó minőségéért, olcsó árúért stb., mert egyes cégek az ilyen leveleket gyűjteményes nyomtatványba foglalva, üzleti reklámnak használják fel, már pedig a m. kir. csendőrség tagjai nem lehetnek hírverői semmiféle üzletnek!

Használjunk csendőrségi levelezőlapokat, mert művészi értékek, olcsók és jóval többet az emlékbizottság a háborúban és békében hálát adó emlékek megőrzésére fordítja.

Csak kifogástalan árú!

szállító cégek hirdethetnek lapunkban. Ehhez az is szükséges, hogyha olvasóknak a vásárlások során bármelyik óg ellen kifogása merül fel, az a mi tudomásunkra jasson. Kérjük tehát olvasóinkat, közölnök velünk kifogásaikat, hogy jogos panasz esetében törölhessük hirdetőink sorából az illető céget.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól fogadunk el, hanem másoktól is, tizenöt hasábnál hosszabbat azonban csak előzetes megállapodással. — A közlemények fogalmazási átsziszolálásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlésnek és a kiegészítésnek jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot a papírlapnak csak egyik oldalára, félhasábosan és lehetőleg trógéppel kell írni. Olvashatatlan vagy névtelen kézirattal nem foglalkozunk. A kéziratok sorsáról ebben a rovatban küldünk üzenetet. Vissza csak akkor küldjük a kéziratot, ha a szerző megcímezt és bélyeggel ellátott borítékot mellékel hozzá. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra fenntartjuk tulajdonjogunkat, beleegyezésünk nélkül tehát sem másutt közölni, sem utánnyomtatni nem szabad őket.

Közlemények különnyomatát a nyomdá a szerződésben megállapított ár szabás szerint készíti el.

Minden hozzánt intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jellege alatt. Jellegűl legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy útjegyű számot választani. Aki jellegt nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Levélben akkor sem válaszolunk, ha a beküldő bélyegget mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőr Lexikon” rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzánt intézett leveleket nem terelünk szolgálati útra, trójúkról és tartalmukról senkinek sem adunk felvilágosítást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, az igazságügy és a közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. Előfizetési díj a nyugállományú csendőrségi tagok részére pedig évi 18 pengő, nyugállományú csendőrségi tagok részére pedig évi 12 pengő. A legkisebb előfizetési idő: félév.

Az előfizetési díjat a „Csendőrségi Lapok” 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlájára kell befizetni.

Címváltozást mindenki maga köteles velünk közölni. Címváltozás bejelentésekor a nevet, rendfokozatot, a régi és az új címet pontosan és jól olvashatóan kell megírni.

K. V. prb. eső. szkv. Radnótfája. Próbacsendőrök tankönyve nem kapható.

E. D. J. tőr. Dragomérfa. A kért cime Újvidék, gy. tanszázad.

Z. J. ny. főtör. Petele. A nyugállományú csendőrségi helyettesek és legénység csak az előfizetési díj felét fizetik. A beküldött összeget ennek megfelelően jegyeztük elő.

Helyesbítés. A folyó évi március 16-i számunk 201. oldalán 99.999. jelleg alatt közölt üzenetünket kérjük áthúzni s helyette, mint helyesre, a mostani (aláboi) 99.999. jelleg üzenetünkre utalni.

99.999. A bírói gyakorlatban kialakult jogszabály az, hogy ha gépkocsit a tulajdonos egyes alkalomra másnak enged át használat végett és ilyen használat közben baleset történik, azért nem a használó, hanem a tulajdonos felel, tekintet nélkül arra, hogy a használat átengedése díjazásért, vagy ingyenesen történt-e. A jogtalan eljárással üzembe helyezett gépkocsi jogosulatlan használata közben bekövetkezett balesetért azonban a gépkocsi tulajdonosa kártérítési felelősséggel nem tartozik. A kérdésben említett esetben tehát a gépkocsi tulajdonosát csak akkor terhelné kártérítési felelősség, ha a balesetet az ő fivére, vagyis az a személy okozta volna, akinek ő a gépkocsiját használatra átengedte. Minthogy azonban a fivére a gépkocsit a tulajdonos tudta és beleegyezése nélkül adta tovább a harmadik fiatalembernek, aki a balesetet okozta, ezért csak a tulajdonos fivéré és a fiatalembert terheli együttes felelősség. Mindkettőjük számára súlyosbító körülmény, hogy a fiatalembernek nem volt vezetői igazolványa.

Egyébként gondatlanságból elkövetett könnyű testisértes vétségéről beszélni nem lehet, ilyen nincs, mert a gondatlanságból elkövetett könnyű testisértes nem büntetendő cselekmény. Hasonlóképpen nincs gondatlanságból elkövetett súlyos testisértes büntetése sem, mert akármilyen hosszú a sérülés gyógytartama, vagy akármilyen gyógyíthatatlan sérülést is okoztak, a cselekmény mindig vétség.

K. M. ny. főtör. Hajdunánás. Akit várakozási üzenetekkel szabadságoltak, annak csak úgy küldhetjük tovább a lapot, ha előfizet, mert a gh. az előfizetési díjat nem vonhatja le. Az előfizetési feltételekről lapunk minden számában a szerkesztői üzenetek elején közöltekből szerezhet tájékoztatást.

M. K. őrm. Székesfehérvár. Rádiótelep. Két Kenyeres nevű csendőr van, egyiknek címe Kiskunhalas, a másiké Pétróc.

I. S. A kért cime Gyergyócsomafalva.

Vitakozás. Az 1921. évi III. t.-c. 6. §-a szerint az engedéllyel irányuló felhívás csak akkor büntethető, ha a felelős erőnek, a m. kir. csendőrségnek, vagy a m. kir. államrendőrségnek alakilag és tartalmilag egyaránt törvényes rendelkezése ellen irányul. Az alakil értelemben vett törvényesség előfeltétele, hogy a rendelkezést az illető tárgykörben intézkedésre jogosított hatóság adja ki. Tartalmilag pedig — függetlenül a hatáskör kérdéséről — csak az olyan rendelkezés törvényes, mely nem sért semilyen közérdeket, vagy jogszabályt. Az alakiság és tartalmi szempont tehát két különböző fogalom. Valamely rendelkezés pl. lehet alakilag kifogástalan, de tartalmilag törvényellenes, vagy megfordítva. Az első esetre példa: Országgyűlési képviselőválasztáson a kirendelt csendőrkarhatalom parancsnoka a választási helyiség előtt a szavazók útját akadályozó kíváncsiskodók elfogását, lakásukra kísérését és további intézkedésig lakásuk elhagyásának tilalmát rendel el. Ez a rendelkezés alakilag törvényes ugyan, mert a választási eljárás szabad lefolyásának biztosításában törvényes hatáskört gyakorolt, de tartalmilag törvénytelen, mert ok nélkül megsértette az egyéni szabadságot. A másik esetre példa: a végrehajtást szenvedő félnél kitűzött árverésen a végrehajtó rosszulról panaszodik és ezért felkéri a karhatalmi se-

gely nyújtására felhívás alapján kivézenyelt járört az árverés lefolytatására, ő maga pedig lakására távozik. A járört az árverést megtartja. Eljárása tartalmilag nem ütközött törvénybe, de alakilag igen, mert árverések foganatosítására a csendőrségnek nincs hatásköre.

Tavas. Ha igazolni tudja vagyontalanságukat, édesanyja teljes munkaképtenségét és azt, hogy Ön az egyedüli eltartásra kötelezett hozzátartozója, reménye lehet arra, hogy kivételes méltányosságból engedélyezik a családi pótlékot és esetleg a kintlakást is. Ha ez utóbbira az engedélyt megkapta, a családi pótlék iránti kérvényét a B. M. úrhoz (XX. osztály) kell előterjesznie. Az édesanya után kérhető családi pótlékre nézve felvilágosítást talál 1942. évi 3. számunk 99. oldalán „Örökbeadás” jelleg üzenetünkben. Olvassa még el 1943 február 1-i számunk 95. oldalán „Reménység” jelleg üzenetünket is.

Kékes. A kórházba utalt csendőr a tanfolyam befejezésének napjától ismét rendes tagjává válik a közigazgatásnak s ezért ettől az időponttól kezdve a kórházi ápolás idejére előírt napi 50 filleres hozzájárulást meg kell fizetnie. Egyébként a jelenlegi fejenkénti vagyónrész illet meg. Másik kérdésére legközelebb válaszolunk.

P. J., Gyüre. 1. Elemi és középfokú iskolai előkészítő és ismétlő tanfolyamok fenntartásához a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter engedélyre van szükség, mely a beszédhető tandíj összegét is meghatározza. Aki ilyen tanfolyamot engedély nélkül fenntart, a 67.200/V. K. M.—1920. sz. rendelet 7. §-a szerint minősülő kihágást követi el s a rendőri büntetőbírósághoz kell feljelenteni. Egyes személyek vizsgára előkészítése, ha nem együttes tanfolyamon történik, nem esik a rendelet korlátozása alá. 2. Ha a Kárpátalja visszafoglalásával kapcsolatban hadműveletekben résztvevő szabadcsapathegyi katona a kincstári felszerelési tárgyakat leszerelése alkalmával nem szolgáltatotta be és ezért a cselekményéért csak most indul meg ellene az eljárás, a feljelentést a polgári bírósághoz kell megtenni, mert a leszerelését követő 1 éven túl már kiesett a honvéd bírósodás hatásköréből.

Érkavas. A leírt esetben a vevőt orgazdaság büntetése és bűnpártolás vétségének anyagi halmazata miatt kell feljelenteni, mert a lopott tengeri egy részét vagyoni hasznoszerzés céljából (ennek számít a napi áron történt megvásárlás is) megszerezte és azután segítséget nyújtott arra, hogy a tettesek büntetlenül maradjanak, illetőleg a tényállás enyhébb beállítással, a büntetőeljárás sikere meghiúsuljon. Az orgazdaság büntetése azért forog fenn, mert a megszerzett dolog lopás büntetése következtében jutott az eladó kezébe s a vevő tudott erről a körülményről. (Három és fél zsák tengerit e miatt vissza is adott csak félzsáknnyit tartott meg, ez viszont a minősítésen mitsem változtat, mert az alapcselekmény, a zártórrel véghezvitt lopás — tekintet nélkül a dolog értékére — büntett.) A KBTK. 129. §-ába ütköző tulajdon elleni kihágásról csak akkor lehet szó,

ha a vevő nem tudta, hanem csak gyaníthatta volna, hogy az eladó a tengerihez el tulajdonítással kapcsolatos büntett vagy vétség által jutott, a termény megszerzésénél tehát csupán gondatlanság terhelné. Ilyenkor is célszerűbb azonban, ha a csendőr a szigorúbb álláspontot képviseli s ha az eset körülményeiből (pl. a leírt nyomozásnál abból, hogy a vásárlás szokatlan időben, helyen és titkolózva történt) következtetni lehet arra, hogy a gyanúsított tudhatott a dolog megszerzéséről, — orgazdaság és nem tulajdon elleni kihágás miatt tesz feljelentést. A bíróság dönt abban a tekintetben, hogy ezt vagy az enyhébb minősítést alkalmazza-e. Ugyanez vonatkozik a közölt példánál a bűnpártolásra is.

F. M. 1. A magasabb haviold-fotocsozta beszerelésnél a várakozási illeményekkel szabadságon töltött időt is figyelembe kell venni, mert az ilyen tekintetben nem számít megszakításnak. 2. A várakozási illeményekkel szabadságot ötszörös családi pótlékra nem tarthat igényt.

B. I., Budapest. Kár, hogy a leglényegesebbet nem írta meg: a saját vagy felesége házának bérlője közzolgálati alkalmazott-e, vagy sem? Az 5.777/1941. M. E. sz. rendelet 6. §-a ugyanis csak arra az esetre teszi a bérbeadó köteleségévé bérlője részére az igénybevett lakás helyett új lakás biztosítását, ha a bérlő tényleges szolgálatot teljesítő közzolgálati alkalmazott. Ellenkező esetben a háztulajdonos mindenképpen kötelezettség nélkül felmondhat lakójának, ha bizonyítani tudja, hogy a lakásra magának vagy valamelyik leszármazójának méltánylást érdemlő indokból szükség van. A lakót ilyen okból bírói úton is kényszeríteni lehet a kiköltözésre és a lakás átadására. Ha az itt ismertetett előfeltételek megvannak (az egyik igen fontos feltétel, a méltánylást érdemlő indok, kétségtelenül fennáll), az idézett rendelkezést hivatkozással, ajánlott levélben mondjon fel a bérlőnek. Ha az a felmondást nem fogadná el, forduljon ügyvédhez. Amennyiben a lakók közalkalmazottak s részükre nem tud lakást biztosítani, forduljon lakásigényével szolgálati úton a város polgármesteri hivatalához és kérje a nekünk is megírt indokokkal ügye soronkívüli elintézését.

D. J. Olvassa el f. évi január 15-i számunk 62. oldalán „Sz. főtör. Talaborfalva” jelleg üzenetünket, ott ugyanerre a kérdésre válaszolunk.

Szebb jövőt. A szárnyparancsnok irodaátalányát eredetileg olyan kulcs szerint állapították meg, hogy abból az irodahelyiségeknek takarítottása is fedezhető legyen. Ma ez természetesen nehezen oldható meg a munkabérek aránytalanul magas emelkedése miatt. A túlkadásokat igazoló számlák év végén indokolt jelentéssel a B. M. úrhoz felterjeszhetőek, így esetleg megtérítik a túlkadást.

Hegyköz. Idegen állam hadseregében töltött szolgálati idő a 6 éves szolgálati keresztre jogosultság elbírálásánál nem vehető figyelembe.

SORSJEGYET

Kolatay Árpád
sorsjegyárulók és alulokban
Bpest, VII., József-kt 20
városkaja.

MAGYAR PAPÍR ÉS IROSZERZÁLLÍTÁSI VÁLLALAT

SCHULER ISTVÁN ÉS FIAI

BUDAPEST, V., SZALAY-UTCA 3. SZÁM.

TELEFON: 12-49-08 ÉS 12-96-75

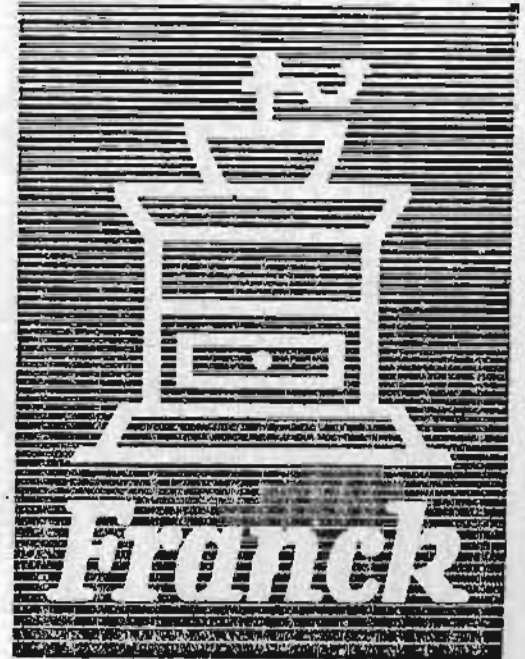
PAPÍR IROSZER

Csendőrségi nyomtatvány, EGYENRUHÁZATI FELSZERELÉS

szükségletüket szereznek be

CSERFAI ISTVÁN-tól

BUDAPEST, VI., JÓKAI-UTCA 22. A nyugati p.-u.-tól 2 perc
Megbízható őskeresszény cégl • Pontos postal kiszolgálás

Brunhuber

Egyenruházati cikkek

SZABÓ LÁSZLÓ-nál

BUDAPEST, IX., MESTER-U. 38. Pontos postal kiszolgálás.

udvari és kamarai FÉNYKÉPÉSZ

BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 41. TELEFON: 134-176

Művészi kiváló fényképek, tablóképek, aquarell, olajfestmények, evezőlapok, igazolványképek, kósió felvételek

Lábizzadásnál

használgon Molnár-féle Sudoránt

Bővebb leírás a Ca. L. márc. 1-i számában

Zengő. Az önkéntes betét ügyét külön kell választaniuk az alapítótervezési kérdéseiről. Az önkéntes betét tulajdonképpen nem más, mint a közzgazdálkodásnak nyújtott kölcsön, mely után kamatot kell fizetni. Ha tehát a betét visszatérítése esedékessé válik, akkor csak a kamatokat kell hozzászámítani s nem kell azzal együtt kiízetni az érdekelt tag közzgazdálkodásba belépése és abból kiválása közben a vagyonrész emelkedéséből mutatkozó különbözetet, mert a kilépő tag előbbi közzgazdálkodásától az örs meg sem kapta az alapítókét. Az „A” örs most már a „C” örsnek kell elszámoljon az alapítótervezéssel, az Ön közzgazdálkodása, vagyis a „B” örs viszont jogosult a tartozás időtartamára járó kamatokat „A” örsrel megfizettetni.

Tábori posta: B. 545. Beadhatja a nősülési kérvényt.

Gyömrői örs. 1. Nincs büntetendő cselekmény, mert az eltulajdonítási szándék nem volt meg. 2. A cselekmények elkövetőjét mindkét esetben fel lehet jelteni a BTK. 360. §-aba ütköző zártörzés vétségéért. Ez a § ugyanis a hatósági stb. pecsét megsejtését, eltávolítását üldözi, már pedig a BTK. szempontjából hatóságoknak kell tekinteni a MÁV-ot is, mert közjogi vonatkozású intézmény s üze az állami közzgazdálkodás egyik tényezőjévé vált. A MÁV. különben is bizonyos vonatkozásban meghatározott magatartást követelhet az állam polgáraitól. A vasúti zárák hatósági jellegét kifejezetten meghatározza az 1924. évi XIX. t.-c. 173. §-ának 2. bek.-e is. Lopásról, illetve annak minősített esetéről az első példánál nem lehet szó, mert lopni csak idegen ingó dolgot lehet, a vasúti kocsiból a küldeményt viszont maga a tulajdonos vitte el. A második példánál már felmerülhet a kérdés: vajjon nem történt-e a BTK. 336. §. 3. pontjába ütköző bűncselekmény? Az utánvétellel érkező csomagot ugyanis mindaddig a feladó tulajdonának kell tekinteni, amíg a címzett a küldeményt ki nem váltotta, vagyis az árát ki nem fizette.

1944. A szolgálati lapra csak a valóságnak megfelelő adatok kerülhetnek, mert hamis adatok beírása a KTBTB-be ütköző cselekmény. Ha tehát a járó Szut. 289. pontja alapján az egész éjszakát pihenésre fordította, a pihenő kezdetét és végét úgy kell beírni, ahogy az a valóságban történt. Ilyenkor természetesen a járőrvezetőnek fel kell jeleznie a szolgálati lap hátlapjára a másnapra nyúló, illetve az egész éjszakára kiterjedő pihenő indoklását. (L. Szut. 285. pont a) alp.-ját.)

Ipolyvisk. Nem kell megfizetni, mert a Cs.—20. Határozványok módosítást ad a részleges étkezésre, ez a jogosítvány pedig Önt, mint ideiglenesen étkezőt, megillette.

Bátorsági Érem. Kitüntetés azonos a mai „Bátorsági Érem”-mel. A Zsebkönyvben is ennek a jelzése szerepel.

Bácska. Csak akkor válaszolhatunk, ha az érdeklődés okát is közli.

ÉPEKÖBETEGEK próbálják ki a rég bevált „**SPECOLITH**” 2 epakó-tablettát.
Egy doboz 10 napi adag ára: ————— P 800 + 005
Megrendelhető a készítőnél:
ÁRENDÁSSY LÁSZLÓ „Flóra” gyógyszertára
Pestszentlőrinc, Üllői-út 175. Telefon: 342-340.

Magyar gyártmány
Cipők, csizmak, szijazatok, nyergek, tölténytáskák, tisztálytáskák fenvesztésére és ápolására

P. M. Csendőrségi internátus még nincs, de a kérdés gyakorlati megvalósítására a kezdeményezés már megtörtént. Többek között tervbe vették egy olyan alapítvány létesítését, mely az arra érdemes csendőrgyermek internátusi elhelyezését és tanítását is elősegítené. Remélhető, hogy ez a közeljövőben megvalósul. Egyébként olvassa el csendőrnapi számunk 134. oldalán „D. F. ny. örm., Lakitelek” jeligés üzenetünket.

Délvidék. Levelét nem írta alá, névtelen levelekkel pedig nem foglalkozunk.

Jogi kérdés. Büntető cselekményről nincs szó. A mai orvosi tiszteletdíjakat tekintve, az összeg méltányosnak mondható.

Sz. I. K. Olvassa el f. évi március 1-i számunk 170. oldalán „Nyiregyháza” és „Lakás” jeligés üzeneteinket, azokban megtalálja a választ.

Pápa. Ha keresztény származása nagyszülőikig igazolható, beadhatja kérvényét, mert a törvénytelen születés önmagában még nem akadály a felvételnek. A természetes apa származási okmányait csak akkor kell felterjeszteni, ha a tőle való származás igazolható. Ehhez elegendő, ha a természetes apa a tőle származót gyermekének ismeri és ezt az anyakönyvi hatóságnál bejegyezteti. A származás igazolásához ezzel a bejegyzéssel kiegészített születési anyakönyvi kivonatot kell felterjeszteni. Határvadász is kérheti felvételét a csendőrséghez, ha tényleges katonai szolgálati kötelezettségének már eleget tett.

K. M. Insulin beszerzése iránti kérelmét az illetékes csendőrkörzeti parancsnokság vezető orvosánál, vagy a m. kir. tisztiorvosnál (tiszti főorvosnál) írásban terjessze elő. Kérelméhez mellékelnie kell valamelyik m. kir. honvéd egészségügyi intézet (kórház), vagy kózkórház (klinika) igazgatósága által kiállított bizonyítványt, melynek azt kell tartalmaznia, hogy a pontos napi mennyiségben megjelölt insulin nélkülözhetetlen voltát honvédkórházi vagy kózkórházi (klinikai) ápolás (tolerancia meghatározás) keretében állapították meg.

Nyugalmozott csendőr. Amennyiben 1934 január 1-e után került nyugalományba, halála esetére felesége csak akkor kaphat özvegyi nyugdíjat, ha nősülési engedéllyel kötött házasságot. Olvassa el a csendőregénység nősülési szabályzatához az 1937. évi 1. sz. Cs. K.-nyel kiadott Függelék 4. §-át. Megtekintheti az ottani örsön.

K. P. Zs. Kérdés: van-e telekkönyvileg bekebelezési szolgalmi joga a szomszéd telekre nyíló ablak használatára, illetve fenntartására. Ebben az esetben a szomszédja nem érvényesítheti az ablak befalazására irányuló követelését. Ha bejegyzett szolgalmi joga nincs és az ablak nyitása óta

HUSZÁR PENGE

reuter UHA I. sz. 20. utca BUDAPEST
AJándéktárgyakat díszlelmekkel vásárolhatunk
GYENGE ISTVÁN
szakképzett óras és óksereszkészítő,
VAGYVÁRAD, 2842-15. s lakcíme BUDAPEST, U. 10. (Családtárgy vállalat).

BACSÉNYSZKI ALAPÍTVÁNY
„PRECISION” óra és órszerelői műhely
KOLOZSVÁR, MATYÁS KIRÁLY-TÉR 16.
TELÉFON: 37-50.

BERECZKY ZOLTÁN
egy ruhás és úri szabosága,
KOLOZSVÁR, Wesselényi Miklós-u. 29.

a szolgalmi jog elbirtoklásához szükséges 32 év még nem telt el, teljesítenie kell szomszédja kívánságát. Jól teszi azonban, ha az ügyet bejelenti a helybeli közzgazgatási hatóságnak és annak döntése szerint jár el. Lehetséges, hogy az adott körülmények között szomszédja követelését indokolatlannak találják és elutasítják. Egyébként olvassa el 1942. augusztus 1-i számunk 497. oldalán „N. E. 11.111” és 1943. december 1-i számunk 734. oldalán „Sió” jeligés üzenetünket.

Sz. J. Elvehető. Az a fontos, hogy a nő és családja erkölcsösség és nemzethűség tekintetében kifogástalan legyen és — vagyontalanság esetén — meg legyen a bútor, kelengye, valamint az előírt havi 15 pengős, illetve azzal egyenértékű természetbeni támogatás. A nyugálomnyában elhalt csendőregény özvegyének — feltéve, hogy férje állandó nyugdíjat élvezett — igénye van özvegyi nyugdíjra, ha a házasságot a férjnek tényleges szolgálatteljesítése alatt, vagy tényleges szolgálatba való újra belépése előtt kötötték. Azoknak a csendőregényeknek özvegyei is kaphatnak nyugdíjat, akik nyugálomnyában, de engedéllyel kötötték házasságot. A nősülési kérvényhez előírt mellékleteket helyszülke miatt nem sorolhatjuk fel. Az örs gondoskodjak róla, hogy a nősülési szabályzathoz az 1937. évi 1. sz. Cs. K.-nyel kiadott Függelék, melynek 6. §-a írja elő a nősülési kérvények felszerelését, — valamelyik alakulatól (régebben felállított örsötől) lemásolásra megkaphassák. Arra amúgyis állandóan szükség lehet.

KEZIRATOR. FÉNYKÉPEK.

Fodor János népköltő, Bőske. Köszönjük, hogy reánk gondolt. Ilyen anyaggal el vagyunk látva, nem tudunk helyet adni neki.

P. D. örm. Turkeve. Jól és érdekesen megírta, de a tárgya miatt nem hozhatjuk. Áadtuk a csendőrségi múzeum- és levéltárnak.

345.39. Az orvos tudománya és hivatása szempontjából ügyszolván mellékes és csak formáság kérdése, hogy tud-e gépen írni s ismeri-e a jegyzőkönyvek mintáját. Ezek az ismeretek szükség esetén aránylag gyorsan elsajátíthatók. A cikke nem való nyilvánosság elé.

Nardi. Ezzel az írásával nem győzné meg a hitetlenkedőket, mert olyan általánoságokat mond, amit mindenki tud s ami minden csendőrt egyformán kötelez, akárhol is teljesít szolgálatot.

Zenész. Ön is tudja már, hogy a csendőrszázalóknak van zenekara. A vezetőség régen foglalkozott ezekkel a gondolatokkal, volt már országos csendőrzezencekar is. A mostani idők nem alkalmasak arra, hogy javaslatot szönyegre kerüljenek.

Sz. Gy. Tálya. Jól ír, a gondolat is szép, de közlésre nem elég.

Csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek nagyraktára

PALLADIS
R. T.
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 130. I. EM.
Tévfeszélfő: 120-013. (A Nősülési-terv közzgazgatója)

A legmarkánsabb láb és honali
izzadást meggyógyítja, s bőrt
nem szárítja, melynek-e teszi. Bőrké-
menyedést és **tyukszemel** meggyógyítja,
fájdalmat megszünteti.
Kapható: Gyógyszertárakban és drogériákban.
Főlerakat: Bp. Rókk Szilárd-u. 20
Telefon: 125-414

Sólyom. Köszönjük, olvastuk mi is, de minden ilyen cikkről nem emlékezhettünk meg.

Zs. M. ny. törm. Budapest. Mindkettő jó, egyiket már közöljük.

Kezdő M. J. Úgyesen ír, de ami benne van, beugratás s ez tilos. Írjon máskor is.

M. J. Mérk. Nem használhatjuk. Az írást visszaküldjük. Gyenge elismerés, nyugodtan elégetheti. Ilyesmire nincs is Önnek szüksége.

K. F. IV. törm., Kolozsvár. Átdolgozva sorra kerül majd.

F. E., Balaton. Igazat adunk Önnek. Talán megváltozik a helyzet. Írásának nem adhatunk helyet, mert nem a lapunkba való.

Szebb jövőt! Igen érdekes eset és jól is írta meg. Sajnáljuk, hogy tárgyánál fogva nem közölhetjük. Írjon máskor is!

Sz. L., Debrecen. Ez beszédnek való, lapunkban ilyen természetű dolgokat nem közlünk.

Sz. L. ny. alhdy., Rábakeresztur. Köszönjük levelét. Örülünk, hogy nyugálomnyában is olvassa a Cs. L.-t és ennyire velünk érzi.

Édesanya. Közlésre nem való a verse, de annyi nemes érzés van benne, hogy azzal teljes elismerésünket kiérdemelte. Küldje el az urának, bizonyára nagyon megörvendeztetli.

Tavaszi hangok. Ilyen verset mindenki ír. Kár vele bajlódni.

Janika. Maga a verselés nem éppen rossz, de nem is jó. Amit azonban ír, az nem tesz nekünk. Ilyen anyámmal katonákat nem nevelhetnek a magyar anyák! Mi lenne a nemzettel, ha így siránkoznának a „mamuka” után a katonák! Tudjuk, hogy Ön nem így gondolta, mert Ön is magyar anya.

P. J., Csürötnék. Szép képek, közöljük. Küldjön máskor is.

H. J. törm., Szombathely. Jó éles képek. Jövő télen közöljük. Küldjön még.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
BENEDEK MIHÁLY alezredes.

Stádium Sajátvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 10.
Felelős: Györy Aladár igazgató.

ZONGORÁK
Pianinók
vétele, eladása, csere,
Részletre is
REISSMANN IMRÉNE
Budapest, Rákóczi-út 55. szám
TELÉFON: 120-013. s HONVÉD-UTCA 10.

GYOMÖLCSFACSEMETE
szükségletét már most biztosítsa, amíg
ROHAMOSAN FOGYÓ
készlet tart.
HODÁCS növényiskolák-nál
BUDAPEST, III., FLÓRIÁN-TÉR 3. szám.
Telefon: 362-724.